

Tämä asiakirja on ainoastaan dokumentointitarkoituksiin. Toimielimet eivät vastaa sen sisällöstä.

► B

**NEUVOSTON DIREKTIIVI 92/43/ETY,
annettu 21 päivänä toukokuuta 1992,
luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta**

(EYVL L 206, 22.7.1992, s. 7)

Oikaistu:

► C1 Oikaisu, EYVL L 59, 8.3.1996, s. 63 (92/43/ETY)

► C2 Oikaisu, EYVL L 31, 6.2.1998, s. 30 (92/43/ETY)

NEUVOSTON DIREKTIIVI 92/43/ETY,

annettu 21 päivänä toukokuuta 1992,

luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suoje-
lusta

EUROOPAN YHTEISÖJEN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 130 s artiklan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen ⁽¹⁾,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon ⁽²⁾,

ottaa huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽³⁾,

sekä katsoo, että

ympäristön laadun säilyttäminen, suojeleminen ja parantaminen, johon kuuluu luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojeleminen, on yhteisön noudattaman yleisen edun mukainen, perustamissopimuksen 130 r artiklassa määrätty ensisijainen tavoite,

Euroopan yhteisöjen toimintaohjelmassa ympäristöalan toimenpiteiksi (1987-1992) ⁽⁴⁾ säädetään luonnon ja luonnonvarojen suojelemaan koskevista säännöksistä,

tämän direktiivin ensisijaisena tavoitteena on edistää luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä, ottaen huomioon taloudelliset, sosiaaliset, sivistykselliset ja alueelliset vaatimukset, ja direktiivi edistää yleistä kestävä kehityksen tavoitetta; luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen saattaa tietyissä tapauksissa vaatia ihmisen toimenpiteiden ylläpitämistä ja jopa niiden kannustamista,

luontotyypit huononevat jatkuvasti jäsenvaltioiden Euroopassa olevilla alueilla ja yhä useampi luonnonvarainen laji on vakavasti uhanalainen; uhanalaiset elinympäristöt ja lajit ovat osa yhteisön luonnon perintöä ja niihin kohdistuvat uhat ovat usein maiden rajat ylittäviä, joten elinympäristöjen ja lajien suojelemiseksi on tarpeen toteuttaa toimenpiteitä yhteisön tasolla,

kun otetaan huomioon tiettyihin luontotyyppisiin ja tiettyihin lajeihin kohdistuvat uhat, on tarpeen määrittellä ne ensisijaisesti suojeltaviksi, jotta niiden suojelemaan tähtäävät toimenpiteet voidaan panna nopeasti täytäntöön,

yhteisön tärkeinä pitämien luontotyyppien ja lajien suotuisan suojelemaan tason saattamiseksi ennalleen tai sen säilyttämiseksi on tarpeen osoittaa erityisten suojelemaan toimien alueita yhtenäisen eurooppalaisen ekologisen verkoston aikaansaamiseksi määritellyn aikataulun mukaisesti,

kaikki osoitetut alueet, mukaan lukien luokitellut tai myöhemmin luokiteltavat alueet sekä luonnonvaraisten lintujen suojelemaan 2 päivänä huhtikuuta 1979 annetun neuvoston direktiivin 79/409/ETY ⁽⁵⁾ mukaiset erityisten suojelemaan toimien alueet on liitettävä yhtenäiseen eurooppalaiseen ekologiseen verkostoon,

kullakin osoitetulla alueella olisi pantava täytäntöön tarvittavat toimenpiteet, jotka tähtäävät tarkoitettuihin suojelemaan tavoitteisiin,

jäsenvaltiot tekevät ehdotuksen erityisten suojelemaan toimien alueiksi soveltuvista alueista, mutta on kuitenkin säädettävä menettelystä, jolla poikkeustapauksissa voidaan suojelemaan alueeksi osoittaa sellainen alue, jota jäsenvaltio ei ole ehdottanut, mutta jota yhteisö pitää olennaisen

⁽¹⁾ EYVL N:o C 247, 21.9.1988, s. 3,
EYVL N:o C 195, 3.8.1990, s. 1

⁽²⁾ EYVL N:o C 75, 20.3.1991, s. 12

⁽³⁾ EYVL N:o C 31, 6.2.1991, s. 25

⁽⁴⁾ EYVL N:o C 328, 7.12.1987, s. 1

⁽⁵⁾ EYVL N:o L 103, 25.4.1979, s. 1. Direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna direktiivillä 91/244/ETY (EYVL N:o L 115, 8.5.1991, s. 41).

▼B

tärkeänä joko ensisijaisesti suojeltavan luontotyyppin tai lajin säilymisen tai eloonjäämisen kannalta,

suunnitelmat tai ohjelmat, joilla voidaan vaikuttaa merkittävästi suojelualueeksi osoitetun tai myöhemmin osoitettavan alueen suojeluun, on arvioitava asianmukaisella tavalla,

yhteisön tärkeinä pitämien ensisijaisesti suojeltavien luontotyyppien ja lajien suojelua suosivien toimenpiteiden toteuttaminen on kaikkien jäsenvaltioiden yhteisellä vastuulla; tämä voi kuitenkin muodostaa joillekin jäsenvaltioille liian suuren taloudellisen taakan, kun otetaan huomioon se, että nämä luontotyypit ja lajit ovat jakaantuneet yhteisössä epätasaisesti sekä se, että saastuttaja maksaa -periaatetta voidaan soveltaa ainoastaan rajoitetusti luonnonsuojelua koskevassa erityistapauksessa,

tämän vuoksi on sovittu, että tässä poikkeustapauksessa olisi säädettävä yhteisrahoituksesta käytössä olevien varojen rajoissa yhteisön päätösten mukaisesti,

maankäytön suunnittelun ja kehittämispolitiikan olisi kannustettava sellaista maiseman piirteiden hoitoa, jotka ovat merkittäviä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston kannalta,

tässä direktiivissä tarkoitettujen luontotyyppien ja lajien suojelun tasoa koskeva seurantajärjestelmä olisi toteutettava,

direktiivin 79/409/ETY täydentämiseksi olisi säädettävä tiettyjen eläin- ja kasvilajien yleisestä suojelujärjestelmästä; olisi säädettävä tiettyjä lajeja koskevista hoitotoimenpiteistä, jos niiden suojelun taso sitä edellyttää, mukaan lukien tiettyjen pyydystämistä ja tappamista koskevien menetelmien kieltäminen samalla kun säädetään myös tietyin edellytyksin myönnettävästä poikkeusmahdollisuudesta,

komissio laatii säännöllisin väliajoin jäsenvaltioiden sille antamiin tietoihin perustuvan yhteenvetoselvityksen tämän direktiivin mukaisesti toteutettujen kansallisten säädösten soveltamisesta tämän direktiivin käyttöönoton seurauksien varmistamiseksi,

tieteellisen ja teknisen tietämyksen parantaminen on välttämätöntä tämän direktiivin täytäntöönpanemiseksi ja tämän vuoksi olisi kannustettava tarvittavaa tutkimusta ja tieteellistä työtä,

tekniikan ja tieteen kehityksen vuoksi on tarpeen mahdollistaa liitteiden mukauttaminen siihen; olisi säädettävä menettelystä, jolla neuvosto muuttaa näitä liitteitä,

on perustettava sääntelykomitea, joka avustaa komissiota tämän direktiivin täytäntöönpanossa, erityisesti yhteisön yhteisrahoituksesta päätettäessä,

olisi säädettävä täydentävistä toimenpiteistä, joilla säännellään tiettyjen luontaisten eläin- ja kasvilajien uudelleenistuttamista ja epäluontaisten lajien mahdollista istuttamista, ja

tämän direktiivin tavoitteisiin liittyvä koulutus ja yleinen tiedottaminen ovat välttämättömiä sen tehokkaan täytäntöönpanon varmistamiseksi,

ON ANTANUT TÄMÄN DIREKTIIVIN:

Määritelmät

1 artikla

Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

- a) ”suojelulla” toimenpidekokonaisuutta, jota luontotyyppien ja luonnonvaraisten eläin- ja -kasvikantojen suotuisan suojelun tason säilyttäminen tai ennalleen saattaminen e ja i kohdan merkityksessä edellyttää;
- b) ”luontotyypeillä” maa- ja vesialueita, joita luonnehtivat maantieteelliset, abioottiset ja bioottiset ominaisuudet ja jotka ovat joko luonnontilaisia tai puolittain luonnontilaisia;

▼B

c) ”yhteisön tärkeinä pitämillä luontotyypeillä” niitä 2 artiklassa tarkoitetuista alueista:

- i) jotka ovat uhanalaisia niiden luontaisella levinneisyysalueella tai
- ii) joiden luontainen levinneisyysalue on pieni niiden taantumisen tai luontaisesti rajoittuneen alueen vuoksi tai
- iii) joissa on edustavia esimerkkejä yhden tai useamman seuraavan viiden luonnonmaantieteellisen alueen luonteenomaisista ominaisuuksista: alppivyöhyke, Atlantin vyöhyke, mannervyöhyke, Makronesian vyöhyke ja Välimeren vyöhyke.

Nämä luontotyytit luetellaan tai ne voidaan luetella liitteessä I;

d) ”ensisijaisesti suojeltavilla luontotyypeillä” luontotyyppiä, jotka ovat uhanalaisia ja jotka esiintyvät 2 artiklassa tarkoitettulla alueella, ja joiden suojelusta yhteisö on erityisvastuussa, kun otetaan huomioon niiden luontaisen levinneisyysalueen osuus jäsenvaltion 2 artiklassa tarkoitettusta alueesta. Nämä ensisijaisesti suojeltavat luontotyytit on merkitty liitteessä I tähdellä(*);

e) ”luontotyyppin suojelun tasolla” eri tekijöiden yhteisvaikutusta, joka koskee luontotyyppiä ja sillä luonteenomaisia lajeja ja joka voi vaikuttaa alueen luontaiseen levinneisyyteen, rakenteeseen ja toimintoihin pitkällä aikavälillä sekä sille luonteenomaisten lajien eloonjäämiseen pitkällä aikavälillä, 2 artiklassa tarkoitettulla alueella.

Luontotyyppin ”suojelun taso” katsotaan ”suotuisaksi” jos:

- sen luontainen levinneisyys sekä alueet, joilla sitä esiintyy tällä alueella ovat vakaita tai laajenemassa ja
- erityinen rakenne ja erityiset toiminnot, jotka ovat tarpeen sen säilyttämiseksi pitkällä aikavälillä, ovat olemassa ja säilyvät todennäköisesti ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa ja
- alueelle luonteenomaisten lajien suojelun taso on suotuisa i kohdassa tarkoitettulla tavalla;

f) ”lajin elinympäristöllä” erityisten abioottisten ja bioottisten tekijöiden avulla määriteltä ympäristöä, jossa laji elää jossakin elinkaarensa vaiheessa;

g) ”yhteisön tärkeinä pitämillä lajeilla” niitä lajeja, jotka ovat 2 artiklassa tarkoitettulla alueella:

- i) uhanalaisia, lukuun ottamatta niitä lajeja, joiden luontainen levinneisyys tällä alueella on rajallinen ja jotka eivät ole uhanalaisia tai vaaraantuneita läntisellä palearktisella alueella, tai
- ii) vaarassa, eli niiden siirtyminen uhanalaisten lajien ryhmään on todennäköistä lähitulevaisuudessa, jos uhan aiheuttaneet tekijät pysyvät ennallaan, tai
- iii) harvinaisia, eli niiden kannat ovat pieniä ja, vaikka ne eivät olisikaan tällä hetkellä uhanalaisia tai vaaraantuneita, ne saattavat tulla sellaisiksi. Näitä lajeja on rajoitetuilla maantieteellisillä alueilla tai ne ovat levinneet hajanaisesti suuremmalle alueelle, tai
- iv) paikallisia ja vaativat erityishuomiota elinympäristönsä erityisluonteen vuoksi ja/tai sellaisten mahdollisten seurausten vuoksi, joita niiden hyödyntämisellä voi olla niiden suojelun tasolle.

Nämä lajit luetellaan tai ne voidaan luetella liitteessä II ja/tai liitteessä IV tai V;

h) ”ensisijaisesti suojeltavilla lajeilla” g alakohdan i alakohdassa tarkoitettuja lajeja, joiden suojelusta yhteisö on erityisvastuussa, kun otetaan huomioon niiden luontaisen levinneisyysalueen sen

▼B

osuuden merkitys, joka kuuluu 2 artiklassa tarkoitettuun alueeseen. Nämä ensisijaisesti suojeltavat lajit on merkitty liitteessä II tähdellä(*);

- i) ”*lajin suojelun tasolla*” eri tekijöiden yhteisvaikutusta, joka voi vaikuttaa lajin kantojen levinneisyyteen ja lukuisuuteen pitkällä aikavälillä 2 artiklassa tarkoitettulla alueella;

”Suojelun taso” katsotaan ”suotuisaksi” kun:

— kyseisen lajin kannan kehittymistä koskevat tiedot osoittavat, että tämä laji pystyy pitkällä aikavälillä selviytymään luonnollisten elinympäristöjensä elinkelpoisena osana,

ja

— lajin luontainen levinneisyysalue ei pienene eikä ole vaarassa pienentyä ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa,

ja

— lajin kantojen pitkäaikaiseksi säilymiseksi on ja tulee todennäköisesti olemaan riittävän laaja elinympäristö;

- j) ”*alueella*” maantieteellisesti määriteltyä aluetta, joka on selvästi rajattu;

- k) ”*yhteisön tärkeänä pitämällä alueella*” aluetta, joka luonnonmaantieteellisellä alueella tai alueilla, joihin se kuuluu, edistää merkittävästi liitteessä I olevan luontotyypin tai liitteessä II olevan lajin suotuisan suojelun tason säilyttämistä tai ennalleen saattamista ja joka voi myös edistää merkittävästi 3 artiklassa tarkoitettua ”Natura 2000:n” yhtenäisyyttä, ja/tai edistää osaltaan merkittävästi luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä kyseisellä luonnonmaantieteellisellä alueella tai alueilla.

Laajoilla alueilla elävien eläinlajien osalta yhteisön tärkeänä pitämät alueet vastaavat näiden lajien luontaisella levinneisyysalueella paikkoja, joissa on lajien elämälle ja lisääntymiselle välttämättömät fyysiset tai biologiset tekijät;

- l) ”*erityisten suojelutoimien alueella*” jäsenvaltioiden lainsäädännöllisellä, hallinnollisella ja/tai sopimusoikeudellisella toimenpiteellä osoittamaa yhteisön tärkeänä pitämää aluetta, joilla sovelletaan niiden luontotyyppien ja/tai niiden lajien kantojen, joille alue on osoitettu, suotuisan suojelun tason säilyttämistä tai ennalleen saattamista koskevia tarvittavia suojelutoimenpiteitä;
- m) ”*yksilöllä*” kaikkia liitteessä IV ja liitteessä V lueteltuja eläviä tai kuolleita eläin- ja kasvilajeja, niiden osia tai näistä lajeista valmistettuja tuotteita sekä kaikkia muita tavaroita, jotka mukana seuraavan asiakirjan, pakkauksen, merkin tai nimilapun tai muiden seikkojen perusteella näyttävät olevan näiden eläin- tai kasvilajien osia tai näistä eläin- tai kasvilajeista valmistettuja tuotteita;
- n) ”*komitealla*” 20 artiklan mukaisesti perustettua komiteaa.

2 artikla

1 Tämän direktiivin tavoitteena on edistää luonnon monimuotoisuuden säilymistä suojelemalla luontotyyppejä ja luonnonvaraista eläimistöä ja kasvistoa jäsenvaltioiden sillä Euroopassa olevalla alueella, jossa perustamissopimusta sovelletaan.

2 Tämän direktiivin mukaisesti toteutetuilla toimenpiteillä pyritään varmistamaan yhteisön tärkeänä pitämien luontotyyppien ja luonnonvaraisen eläin- ja kasvilajien suotuisan suojelun tason säilyttäminen tai sen ennalleen saattaminen.

3 Tämän direktiivin mukaisesti toteutetuilla toimenpiteillä otetaan huomioon taloudelliset, sosiaaliset ja sivistykselliset vaatimukset sekä alueelliset ja paikalliset erityispiirteet.

▼B**Luontotyyppien ja lajien elinympäristöjen suojelu***3 artikla*

1 Perustetaan erityisten suojelutoimien alueiden yhtenäinen euroopalainen ekologinen verkosto, ”Natura 2000”. Tämän verkoston avulla, joka koostuu alueista, joilla on liitteessä I lueteltuja luontotyyppisiä ja liitteessä II lueteltujen lajien elinympäristöjä, on varmistettava kyseisten luontotyyppien ja lajien elinympäristöjen suotuisan suojelun tason säilyttäminen tai tarvittaessa ennalleen saattaminen niiden luontaisella levinneisyysalueella.

Natura 2000 -verkostoon kuuluvat myös jäsenvaltioiden direktiivin 79/409/ETY säännösten mukaisesti luokittelemat ►C1 erityiset suojelualueet. ◀

2 Kunkin jäsenvaltion on edistettävä Natura 2000:n aikaansaamista siinä suhteessa kuin sen alueella esiintyy I kohdassa tarkoitettuja luontotyyppisiä ja lajien elinympäristöjä. Jäsenvaltion on tätä varten osoitettava 4 artiklan mukaisesti alueita erityisten suojelutoimien alueiksi ottaen huomioon I kohdassa tarkoitettut tavoitteet.

3 Jäsenvaltioiden on, missä ne katsovat tarpeellisiksi, pyrittävä parantamaan Natura 2000:n ekologista yhtenäisyyttä säilyttämällä ja tarvittaessa kehittämällä 10 artiklassa mainittuja maiseman piirteitä, jotka ovat erityisen merkittäviä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston kannalta.

4 artikla

1 Jokaisen jäsenvaltion on laadittava liitteessä III (1 vaihe) vahvistettujen perusteiden ja asianmukaisen tieteellisen tietämyksen perusteella luettelo alueista, josta ilmenee, mitä liitteen I luontotyyppisiä ja liitteen II luontaisia lajeja sen kansallisella alueella olevilla alueilla on. Laajoilla alueilla elävien eläinlajien osalta nämä alueet vastaavat näiden lajien luontaisella levinneisyysalueella paikkoja, joissa on niiden elämälle ja lisääntymiselle välttämättömät fyysiset tai biologiset tekijät. Laajoilla alueilla elävien vesieläinlajien osalta näitä alueita koskeva luettelo laaditaan ainoastaan, jos voidaan selvästi määrittää alue, jossa on niiden elämälle ja lisääntymiselle välttämättömät fyysiset ja biologiset tekijät. Jäsenvaltioiden on tarvitessa ehdotettava tämän luettelon mukauttamista 11 artiklassa tarkoitettujen seurannan tuloksiin.

Luettelo on toimitettava komissiolle kolmen vuoden kuluessa tämän direktiivin tiedoksiantamisesta yhdessä kutakin aluetta koskevien tietojen kanssa. Näihin tietoihin kuuluu alueen kartta, nimi, sijainti ja laajuus sekä liitteessä III (1 vaihe) eriteltyjen perusteiden soveltamisesta saadut tiedot, ja ne on toimitettava lomakkeella, jonka komissio on valmistellut 21 artiklassa tarkoitettuna menettelyä mukaisesti.

2 Komissio laatii yhteisymmärryksessä kunkin jäsenvaltion kanssa ja niiden esittämien luetteloiden pohjalta liitteessä III (2 vaihe) vahvistettujen perusteiden mukaan kaikkien 1 artiklan c alakohdan iii alakohdassa mainittujen niiden luonnonmaantieteellisen alueen osalta ja 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen aluekokonaisuuden osalta luonnoksen yhteisön tärkeinä pitämien alueiden luetteloksi, josta ilmenevät alueet, joilla on yksi tai useampia ensisijaisesti suojeltavia luontotyyppisiä tai yksi tai useampia ensisijaisesti suojeltavia lajeja.

Jäsenvaltiot, joiden ilmoittamat yhden tai useampia ensisijaisesti suojeltavia luontotyyppisiä tai lajeja sisältävät alueet käsittävät yli 5 prosenttia sen alueesta, voivat yhteisymmärryksessä komission kanssa pyytää, että liitteessä III (2 vaihe) lueteltuja perusteita sovelletaan joustavammin niiden alueella olevien, yhteisön tärkeinä pitämien alueiden verkostoa valittaessa.

▼C2

Komissio hyväksyy 21 artiklassa tarkoitettua menettelyä noudattaen luettelon valituista yhteisön tärkeinä pitämistä alueista ja osoittaa alueista ne, joilla on yksi tai useampia ensisijaisesti suojeltavia luontotyyppisiä taikka yksi tai useampia ensisijaisesti suojeltavia alueita.

▼B

3 Edellä 2 kohdassa mainittu luettelo laaditaan kuuden vuoden kuluessa tämän direktiivin tiedoksiantamisesta.

5 Kun alue on merkitty 2 kohdan kolmannessa alakohdassa tarkoitettuun luetteloon, sitä koskevat 6 artiklan 2, 3 ja 4 kohdan säännökset.

5 artikla

1 Jos komissio toteaa poikkeustapauksessa, että 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua kansallisesta luettelosta puuttuu alue, jolla on ensisijaisesti suojeltava luontotyyppi tai laji ja joka asian kannalta merkityksellisen ja luotettavan tieteellisen tietämyksen perusteella vaikuttaa välttämättömältä tämän ensisijaisesti suojeltavan luontotyypin säilymiselle tai ensisijaisesti suojeltavan lajin eloonjäämiselle, jäsenvaltio ja komissio aloittavat kahdenvälisen neuvottelumenettelyn käyttämiensä tieteellisten tietojen vertaamiseksi.

2 Jos erimielisyyttä ei ole ratkaistu neuvotteluaikana, joka on enintään kuusi kuukautta, komissio toimittaa neuvostolle ehdotuksen alueen valitsemisesta yhteisön tärkeänä pitämäksi alueeksi.

3 Neuvosto päättää asiasta yksimielisesti kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun asia on pantu neuvostossa vireille.

4 Neuvotteluaikana ja neuvoston päätöstä odotettaessa kyseistä aluetta koskevat 6 artiklan 2 kohdan säännökset.

6 artikla

1 Jäsenvaltioiden on toteutettava erityisten suojelutoimien alueilla tarvittavat suojelutoimenpiteet ja laadittava tarvittaessa tarkoituksenmukaisia käyttösuunnitelmia, jotka koskevat erityisesti näitä alueita tai jotka sisältyvät muihin kehityssuunnitelmiin, sekä tarpeellisia lainsäädännöllisiä, hallinnollisia tai sopimusoikeudellisia toimenpiteitä, jotka vastaavat liitteen I luontotyyppien ja liitteessä II esitettyjen lajien ekologisia vaatimuksia alueilla.

2 Jäsenvaltioiden on toteutettava erityisten suojelutoimien alueilla tarpeellisia toimenpiteitä luontotyyppien ja lajien elinympäristöjen heikentymisen sekä niitä lajeja koskevien häiriöiden estämiseksi, joita varten alueet on osoitettu, siinä määrin kuin nämä häiriöt saattaisivat vaikuttaa merkittävästi tämän direktiivin tavoitteisiin.

3 Kaikki suunnitelmat tai hankkeet, jotka eivät liity suoranaisesti alueen käyttöön tai ole sen kannalta tarpeellisia, ►C1 mutta ovat omiaan vaikuttamaan tähän alueeseen ◄ merkittävästi joko erikseen tai yhdessä muiden suunnitelmien tai hankkeiden kanssa, on arvioitava asianmukaisesti sen kannalta, miten ne vaikuttavat alueen suojelutavoitteisiin. Alueelle aiheutuvien vaikutusten arvioinnista tehtyjen johtopäätösten perusteella ja jollei 4 kohdan säännöksistä muuta johdu, toimivaltaiset kansalliset viranomaiset antavat hyväksyntänsä tälle suunnitelmalle tai hankkeelle vasta varmistuttuaan siitä, että suunnitelma tai hanke ei vaikuta kyseisen alueen koskemattomuuteen, ja kuultuaan tarvittaessa kansalaisia.

4 Jos suunnitelma tai hanke on alueelle aiheutuvien vaikutusten arvioinnin kielteisestä tuloksesta huolimatta ja vaihtoehtoisten ratkaisujen puuttuessa kuitenkin toteutettava erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä, mukaan lukien sosiaaliset tai taloudelliset syyt, jäsenvaltion on toteutettava kaikki tarvittavat korvaavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että Natura 2000:n yleinen kokonaisuus säilyy yhtenäisenä. Jäsenvaltion on ilmoitettava komissiolle toteutetut korvaavat toimenpiteet.

Jos kyseisellä alueella on ensisijaisesti suojeltava luontotyyppi ja/tai laji, ainoat kysymykseen tulevat näkökohdat ovat sellaisia, jotka liittyvät ihmisen terveyteen tai yleiseen turvallisuuteen tai ensisijaisen tärkeisiin suotuisiin vaikutuksiin ympäristöön taikka, komission lausunnon mukaan, muihin erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottaviin syihin.

▼B

7 artikla

Tämän direktiivin 6 artiklan 2, 3 ja 4 kohdasta aiheutuvat velvoitteet korvaavat direktiivin 79/409/ETY 4 artiklan 4 kohdan ensimmäisestä lauseesta aiheutuvat velvoitteet, kun on kyse 4 artiklan 1 kohdan mukaisesti suojeltavaksi luokitelluista alueista tai vastaavasti kyseisen direktiivin 4 artiklan 2 kohdan mukaisesti tunnustetuista alueista tämän direktiivin voimaantulopäivästä alkaen tai jäsenvaltion direktiivin 79/409/ETY mukaisesti tekemän suojeluluokittelun tai tunnustamisen päivämäärästä alkaen, jos viimeksi mainittu päivämäärä on myöhempi.

8 artikla

1 Samalla kun jäsenvaltiot toimittavat komissiolle ehdotuksensa alueista, jotka voidaan osoittaa ensisijaisesti suojeltavia luontotyyppejä ja/tai lajeja käsitteviksi erityisten suojelutoimien alueiksi, ne toimittavat komissiolle tarpeen mukaan arvionsa yhteisön yhteisrahoituksesta, jota ne pitävät tarpeellisena, jotta ne voivat täyttää niille 6 artiklan 1 kohdasta aiheutuvat velvoitteet.

2 Komissio määrittelee yhteisymmärryksessä kunkin jäsenvaltion kanssa niillä yhteisölle merkittävillä alueilla, joille on haettu yhteisrahoitusta, tarvittavat toimenpiteet ensisijaisesti suojeltavien luontotyyppien ja lajien suotuisan suojelun tason säilyttämiseksi tai ennalleen saattamiseksi sekä näiden toimenpiteiden edellyttämät kokonaiskustannukset.

3 Komissio arvioi yhteisymmärryksessä kyseisen jäsenvaltion kanssa rahoitustarpeen — mukaan lukien yhteisrahoituksen tarpeen — 2 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden täytäntöönpanemiseksi ja ottaa muun ohessa huomioon ensisijaisesti suojeltavien luontotyyppien ja/tai lajien keskittymisen tämän jäsenvaltion alueelle ja kullekin jäsenvaltiolle vaadituista toimenpiteistä aiheutuvan taakan.

4 Edellä 2 ja 3 kohdassa tarkoitettua arvioinnin mukaisesti ja ottaen huomioon asiaan vaikuttavien yhteisöjärjestelyjen mukaan käytettävissä olevat rahoituslähteet komissio hyväksyy 21 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen toimintasuunnitelman sisältäen hankkeiden toteuttamisjärjestyksen yhteisrahoitusta edellyttävien sellaisten toimenpiteiden toteuttamisesta, jotka on toteutettava, kun alue on muodostettu 4 artiklan 4 kohdan mukaisesti.

5 Toimenpiteet, joita ei ole riittävien varojen puuttuessa toteutettu toimintaohjelmassa sekä toimenpiteet, jotka kuuluvat toimintaohjelmaan, mutta jotka eivät ole saaneet tarvittavaa yhteisrahoitusta tai jotka ovat saaneet sitä ainoastaan osittain, käsitellään uudelleen 21 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen joka toinen vuosi toimintaohjelman tarkastelun yhteydessä, ja jäsenvaltiot voivat lykätä toimenpiteitä, kunnes niitä käsitellään uudelleen. Tässä käsittelyssä otetaan tarvittaessa huomioon kyseisen alueen uusi tilanne.

6 Alueilla, joilla lykätään yhteisrahoituksesta riippuvaisia toimenpiteitä, jäsenvaltioiden on pidättäydyttävä kaikista uusista toimenpiteistä, jotka saattavat aiheuttaa näiden alueiden huononemisen.

9 artikla

Komissio arvioi säännöllisesti 21 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen, miten Natura 2000 edistää 2 ja 3 artiklassa tarkoitettujen tavoitteiden toteutumista. Erityisten suojelutoimien alue voidaan tällöin poistaa verkostosta, jos luonnollinen kehitys 11 artiklassa säädetyn seurannan mukaisesti sitä edellyttää.

10 artikla

Jäsenvaltioiden on, siinä määrin kuin ne katsovat sen tarpeelliseksi, edistettävä maankäytön suunnittelussa ja kehittämissä politiikassa, erityisesti Natura 2000 -verkoston ekologista yhtenäisyyttä silmällä pitäen, luonnonvaraisen elämistön ja kasviston kannalta erityisen merkittävien maiseman piirteiden huomioon ottamista.

▼B

Näihin tekijöihin kuuluvat ne, jotka ovat pituussuuntaisen ja jatkuvan rakenteensa (kuten joet penkereineen ja perinteiset tilusten rajamerkitäjäjärjestelmät) vuoksi tai levähdyspaikkoina (kuten lammet tai metsiköt) olennaisia luonnonvaraisten lajien muutolle, maantieteelliselle leviämislle ja geneettiselle vaihdannalle.

11 artikla

Jäsenvaltiot huolehtivat 2 artiklassa tarkoitettujen luontotyyppien ja lajien suojelun tason seurannasta ottaen erityisesti huomioon ensisijaisesti suojeltavat luontotyytit ja lajit.

Lajien suojelu*12 artikla*

1 Jäsenvaltioiden on toteutettava tarpeelliset toimenpiteet liitteessä IV olevassa a kohdassa olevia eläinlajeja koskevan tiukan suojelujärjestelmän käyttöönottamiseksi niiden luontaisella levinneisyysalueella ja kiellettävä:

- a) kaikki näiden lajien yksilöitä koskeva tahallinen pyydystäminen tai tappaminen luonnossa;
- b) näiden lajien tahallinen häiritseminen erityisesti niiden lisääntymis-, jälkeläistenhoito-, talvehtimis- ja muuttoaikana;
- c) tahallinen munien hävittäminen tai ottaminen luonnosta;
- d) lisääntymis- tai levähdyspaikkojen heikentäminen ja hävittäminen.

2 Jäsenvaltioiden on kiellettävä näiden lajien luonnosta otettujen yksilöiden hallussapito, kuljetus, kaupan pitäminen tai vaihtaminen ja tarjoaminen myytäväksi tai vaihdettavaksi, lukuun ottamatta niitä yksilöitä, jotka on otettu laillisesti ennen tämän direktiivin täytäntöönpanoa.

3 Edellä 1 kohdan a ja b alakohdassa sekä 2 kohdassa tarkoitettuja kieltoja sovelletaan tässä artiklassa tarkoitettujen eläinten kaikkiin elämänvaiheisiin.

4 Jäsenvaltioiden on otettava käyttöön liitteessä IV olevassa a alakohdassa lueteltujen eläinlajien tahatonta pyydystämistä ja tappamista koskeva tarkkailujärjestelmä. Jäsenvaltioiden on saatujen tietojen perusteella suoritettava uusia tutkimuksia tai toteutettava tarvittavia suojelutoimenpiteitä sen varmistamiseksi, että tahattomalla pyydystämällä tai tappamisella ei ole merkittävää kielteistä vaikutusta kyseisiin lajeihin.

13 artikla

1 Jäsenvaltioiden on toteutettava tarpeelliset toimenpiteet liitteessä IV olevassa b kohdassa olevia kasvilajeja koskevan tiukan suojelujärjestelmän käyttöönottamiseksi ja kiellettävä:

- a) näiden kasvien tahallinen poimiminen, kerääminen, leikkaaminen, irtikiskominen tai hävittäminen luonnosta niiden luontaisella levinneisyysalueella;
- b) kyseisten lajien luonnosta otettujen yksilöiden hallussapito, kuljetus, kaupan pitäminen tai vaihtaminen ja tarjoaminen myytäväksi tai vaihdettavaksi, lukuun ottamatta niitä yksilöitä, jotka on otettu laillisesti ennen tämän direktiivin täytäntöönpanoa.

2 Edellä 1 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettuja kieltoja sovelletaan tässä artiklassa tarkoitettujen kasvien kaikkiin elämänvaiheisiin.

14 artikla

1 Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet, jotta liitteessä V olevien luonnonvaraisten eläin- ja -kasvilajien yksilöiden ottaminen luonnosta sekä niiden hyödyntäminen eivät ole ristiriidassa niiden suotuisan suojelun tason säilyttämisen kanssa, jos jäsenvaltiot katsovat sen tarpeelliseksi 11 artiklassa säädetyn seurannan perusteella.

▼B

2 Jos tällaiset toimenpiteet katsotaan tarpeellisiksi, niihin on kuuluttava 11 artiklassa säädetyn seurannan jatkaminen. Niihin voi lisäksi kuulua erityisesti:

- määräyksiä, jotka koskevat pääsyä tietyille alueille,
- lajien yksilöiden luonnosta ottamista ja tiettyjen kantojen hyödyntämistä koskeva väliaikainen tai paikallinen kieltäminen,
- yksilöiden ottamista koskevien aikojen ja/tai menetelmien sääntely,
- yksilöitä pyydetessä niiden kantojen suojelun huomioon ottavien metsästyks- ja kalastussääntöjen soveltaminen,
- yksilöiden ottamista koskeva lupajärjestelmä tai kiintiöt,
- yksilöiden myyntitarkoituksessa tapahtuvan ostamisen, myymisen, myyntiin tarjoamisen, hallussapidon tai kuljettamisen sääntely,
- eläinlajien kasvattaminen vankeudessa sekä kasvilajien keinotekoinen lisääminen tarkoin valvotuissa oloissa yksilöiden luonnosta ottamisen vähentämiseksi,
- toteutettujen toimenpiteiden vaikutusten arviointi.

15 artikla

Liitteessä V olevassa a kohdassa lueteltujen luonnonvaraisia eläinlajeja pyydytettäessä tai tapettaessa sekä sovellettaessa 16 artiklan mukaisesti poikkeuksia liitteessä IV olevassa a kohdassa lueteltujen lajien luonnosta ottamiseen, pyydystämiseen tai tappamiseen, jäsenvaltioiden on kiellettävä kaikkien valikoimattomien keinojen käyttö, jotka saattavat aiheuttaa lajin kantojen paikallisen häviämisen tai merkittävää häiriötä niille ja erityisesti:

- a) liitteessä VI olevassa a kohdassa lueteltujen pyydystämisen- ja tappamiskeinojen käyttäminen;
- b) liitteessä VI olevassa b kohdassa mainituista kuljetusvälineistä tapahtuva pyydystäminen ja tappaminen.

16 artikla

1 Jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole ja jollei poikkeus haittaa kyseisten lajien kantojen suotuisan suojelun tason säilyttämistä niiden luontaisella levinneisyysalueella, jäsenvaltiot voivat poiketa 12, 13 ja 14 artiklan ja 15 artiklan a ja b alakohdan säännöksistä:

- a) luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelemiseksi ja luontotyyppien säilyttämiseksi;
- b) erityisen merkittävien vahinkojen ehkäisemiseksi, jotka koskevat viljelmiä, karjankasvatusta, metsiä, kalataloutta sekä vesistöjä ja muuta omaisuutta;
- c) kansanterveyttä ja yleistä turvallisuutta koskevista tai muista erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä, mukaan lukien sosiaaliset ja taloudelliset syyt, sekä jos poikkeamisesta on ensisijaisen merkittävää hyötyä ympäristölle;
- d) näiden lajien tutkimus- ja koulutus-, uudelleensijoittamis- ja uudelleenistuttamis-tarkoituksessa ja näiden tarkoitusten kannalta tarvittavien lisääntymistoimenpiteiden vuoksi, mukaan lukien kasvien keinotekoinen lisääminen;
- e) salliakseen tarkoin valvotuissa oloissa valikoiden ja rajoitetusti tiettyjen liitteessä IV olevien lajien yksilöiden ottamisen ja hallussapidon kansallisten toimivaltaisten viranomaisten määrittelemissä rajoissa.

2 Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle kahden vuoden välein komitean laatiman mallin mukainen kertomus 1 kohdan mukaisesti täytäntöönpannuista poikkeuksista. Komissio antaa lausuntonsa näistä poikkeuksista viimeistään kahdentoista kuukauden kuluessa kertomuksen vastaanottamisesta ja ilmoittaa siitä komitealle.

▼B

- 3 Kertomuksissa on selvitettävä:
- a) lajit, joita poikkeukset koskevat ja poikkeuksen syy, mukaan lukien vaaran luonne, sekä ilmoittaen tarvittaessa hylätyt vaihtoehdot ratkaisut ja käytetyt tieteelliset tiedot;
  - b) eläinlajien pyydystämisen tai tappamisen sallitut keinot, välineet tai menetelmät ja syyt niiden käyttämiseen;
  - c) olosuhteet ajan ja paikan suhteen, joissa nämä poikkeukset on myönnetty;
  - d) viranomaisen, joka on valtuutettu ilmoittamaan ja tarkastamaan, että vaaditut edellytykset täytetään, ja päättämään, mitä keinoja, välineitä ja menetelmiä voidaan käyttää, millä rajoituksilla ja minkä laitoksen toimesta, sekä ketkä henkilöt ovat vastuussa niiden toimeenpanemisesta;
  - e) käytetyt valvontatoimenpiteet ja saadut tulokset.

Tiedonannot*17 artikla*

1 Jäsenvaltioiden on laadittava kertomus tämän direktiivin säännösten soveltamisesta joka kuudes vuosi 23 artiklassa säädetyn määräajan päättymisestä. Tähän kertomukseen on sisällyttävä erityisesti tiedot, jotka koskevat 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja suojelutoimenpiteitä, sekä arvio näiden toimenpiteiden vaikutuksista liitteessä I olevien luontotyyppien ja liitteessä II olevien lajien suojelun tasoon, ja 11 artiklassa tarkoitetun seurannan tärkeimmät tulokset. Tämä komitean laatiman mallin mukainen kertomus on toimitettava komissiolle ja asetettava yleisön saataville.

2 Komissio laatii yhteenvetokertomuksen 1 kohdassa tarkoitettujen kertomusten perusteella. Tässä kertomuksessa on asianmukainen arvio toteutuneesta kehityksestä ja erityisesti siitä, miten Natura 2000 on edistänyt 3 artiklassa asetettujen tavoitteiden toteutumista. Jäsenvaltioiden toimittamia tietoja koskevan kertomuksen osan luonnos saatetaan kyseisen jäsenvaltion viranomaisten tarkastettavaksi. Komissio julkaisee lopullisen kertomuksen saatettuaan sen ensin komitean tarkastettavaksi kahden vuoden kuluessa 1 kohdassa tarkoitettujen kertomusten vastaanottamisesta ja toimittaa sen jäsenvaltioille, Euroopan parlamentille, neuvostolle ja talous- ja sosiaalikomitealle.

3 Jäsenvaltiot voivat merkitä tämän direktiivin mukaisesti osoitetut alueet komitean tätä tarkoitusta varten suunnittelemissa yhteisön merkintätauluilla.

Tutkimus*18 artikla*

1 Jäsenvaltiot ja komissio kannustavat 2 artiklassa ilmaistujen tavoitteiden ja 11 artiklassa tarkoitetun velvoitteen kannalta tarvittavaa tieteellistä tutkimustyötä. Ne vaihtavat tietoja, jotta jäsenvaltioiden ja yhteisön tasolla toteutettu tutkimus voidaan yhteensovittaa moitteettomasti.

2 Erityistä huomiota kiinnitetään 4 ja 10 artiklan täytäntöönpanon kannalta tarpeelliseen tieteelliseen työhön ja jäsenvaltioiden rajat ylittävää yhteistyötä tutkimuksen alalla kannustetaan.

Liitteiden muuttamismenettely*19 artikla*

Neuvosto vahvistaa määränemmistöllä komission ehdotuksesta tarpeelliset muutokset liitteiden I, II, III, V ja VI mukauttamiseksi tekniikan ja tieteen kehitykseen.

▼B

Neuvosto vahvistaa yksimielisesti komission ehdotuksesta tarpeelliset muutokset tämän direktiivin liitteen IV mukauttamiseksi tekniikan ja tieteen kehitykseen.

Komitea*20 artikla*

Komissiota avustaa komitea, joka muodostuu jäsenvaltioiden edustajista ja jonka puheenjohtajana toimii komission edustaja.

21 artikla

1 Komission edustaja tekee komitealle ehdotuksen tarvittavista toimenpiteistä. Komitea antaa lausuntonsa ehdotuksesta määräajassa, jonka puheenjohtaja voi asettaa asian kiireellisyuden mukaan. Lausunto annetaan perustamissopimuksen 148 artiklan 2 kohdassa niiden päätösten edellytykseksi määrättyllä enemmistöllä, jotka neuvosto tekee komission ehdotuksesta. Komiteaan kuuluvien jäsenvaltioiden edustajien äänet painotetaan edellä mainitussa artiklassa määrättyllä tavalla. Puheenjohtaja ei osallistu äänestykseen.

2 Komissio päättää suunnitelluista toimenpiteistä, jos ne ovat komitean lausunnon mukaiset.

Jos suunnitellut toimenpiteet eivät ole komitean lausunnon mukaisia tai lausuntoa ei ole annettu, komissio tekee viipymättä neuvostolle ehdotuksen tarvittavista toimenpiteistä. Neuvosto ratkaisee asian määräenemmistöllä.

Jos neuvosto ei ole ratkaissut asiaa kolme kuukauden kuluessa siitä, kun asia on tullut vireille neuvostossa, komissio tekee päätöksen ehdotetuista toimenpiteistä.

Lisäsäännökset*22 artikla*

Jäsenvaltioiden on tämän direktiivin säännösten soveltamiseksi:

- a) tutkittava liitteessä IV olevien alueellaan luontaisten lajien uudelleenistutuksen mahdollisuus, jos tämä toimenpide on omiaan myötävaikuttamaan niiden suojeluun sillä edellytyksellä, että tutkimuksen perusteella, jossa myös muissa jäsenvaltioissa tai muualla saadut kokemukset otetaan huomioon, voidaan katsoa, että lajin uudelleenistuttaminen myötävaikuttaa tehokkaasti näiden lajien suotuisan suojelun tason ennalleen saattamiseen, ja toimenpide toteutetaan vasta yleisen kuulemisen jälkeen;
- b) varmistettava, että epäluontaisten lajin tahallinen istuttaminen niiden alueella säännellään siten, että se ei aiheuta haittaa luontotyypeille niiden luontaisella levinneisyysalueella eikä luontaiselle luonnonvaraiselle eläimistöä tai kasvistolle, ja jos se katsotaan tarpeelliseksi, kielletävä tällainen istuttaminen. Arvioinnin tulokset on annettava komitealle tiedoksi;
- c) edistettävä koulutusta ja yleistä valistusta koskien tarvetta suojella luonnonvaraista eläimistöä ja kasvistoa ja säilyttää niiden elinympäristöjä sekä erilaisia luontotyyppisiä.

Loppusäännökset*23 artikla*

1 Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan kahden vuoden kuluessa sen tiedoksiantamisesta. Niiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

2 Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti

▼B

julkaistaan. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

3 Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säädökset kirjallisina komissiolle.

24 artikla

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

▼B

LIITE I

YHTEISÖN TÄRKEINÄ PITÄMÄT LUONTOTYYPIT, JOIDEN SUOJELMISEKSI ON OSOITETTAVA ERITYISTEN SUOJELUTOIMIEN ALUEITA

Tulkinta

Koodi: Tämän liitteen lähteenä on käytetty Corine-ohjelmassa ⁽¹⁾(Corine Biotopes Project) toteutettua luontotyyppien hierarkkista luokittelua. Useimpien luontotyyppien yhteydessä on vastaava Corine-koodi, jotka on luetteloitu asiakirjassa ”Technical Handbook, Volume I, s. 73-109, Corine/Biotope/89/2.2”, 19 päivältä maaliskuuta 1988, joka on saatettu osittain ajan tasalle 14 päivänä helmikuuta 1989.

⁽¹⁾ Corine: Neuvoston 27 päivänä kesäkuuta 1985 tekemä päätös 85/338/ETY.

Merkki ”x”, koodien välissä, osoittaa toisiinsa liittyviä luontotyyppisiä, esimerkiksi 35.2 x 64.1 — *Corynephorus*- ja *Agrostis*-kasvuinen avoin niitty (35.2) sekä mannerdyynejä (64.1).

Merkki ”*” tarkoittaa ensisijaisia luontotyyppisiä.

RANNIKKO- JA HALOFYYTTISET LUONTOTYYPIT

Avomeri- ja vuorovesialueet

11.25	Meren vedenalaiset hiekkasärkät
11.34	*Posidonia -kasvustot
13.2	Jokisuistot
14	Muta- ja hiekkamatalikot, joita merivesi ei peitä laskuveden aikana
21	*Laguunit
—	Laajat matalat poukammat ja lahdet
—	Riutat
—	Kaasuvuotojen synnyttämät ”pilarit” matalissa vesissä

Rantakalliot ja -törmät sekä mukulakivi- tai kivikkorannat

17.2	Siirtyvien sorarantojen yksivuotinen kasvillisuus
17.3	Rantakivikkojen monivuotinen kasvillisuus
18.21	Atlantin ja Itämeren rannikoiden kasvipeitteiset rantakalliot ja -törmät
18.22	Välimeren rannikoiden kasvipeitteiset rantakalliot ja -törmät (kotoperäisine <i>Limonium spp.</i> -lajeineen)
18.23	Makronesian rannikoiden kasvipeitteiset rantatörmät (näiden rannikoiden kotoperäiset kasvit)

Atlantiset ja manneralueen marskimaat ja suolaniityt

15.11	<i>Salicornia</i> ja muut mudassa ja hiekassa elävät yksivuotiset kasvit
15.12	<i>Spartina</i> - merenrantaniityt (<i>Spartinion</i>)
15.13	Atlantin alueen suolaniityt (<i>Glauco-Puccinellietalia</i>)
15.14	*Manneralueen suolaniityt (<i>Puccinellietalia distantis</i>)

▼ B**Välimeren alueen ja termo-atlanttisen alueen marskimaat ja suolaniityt**

- 15.15 Välimeren alueen suolaniityt (*Juncetalia maritimi*)
 15.16 Välimeren ja termo-atlanttisen alueen suolamaan pensastot (*Arthrocnemetalia fruticosae*)
 15.17 Iberian niemimaan typpipitoiset suolamaan pensastot (*Pegano-Salsoletea*)

Sisämaan suola- ja kipsiarot

- 15.18 *Suola-arot (*Limonietalia*)
 15.19 *Kipsiarot (*Gypsophietalia*)

RANNIKOIDEN HIEKKADYYNIT JA SISÄMAAN DYYNIT

Atlantin, Pohjanmeren ja Itämeren rannikoiden meridyynit

- 16.211 Liikkuvat alkiovaiheen dyynit
 16.212 Rantojen *Ammophila arenaria* -valtaiset liikkuvat dyynit (valkoiset dyynit)
 16.221-16.227 *Liikkumattomat, ruohokasvillisuuden peittämät dyynit (harmaat dyynit)
 16.221 *Galio-Koelerion albescentis*
 16.222 *Euphorbio-Helichryson*
 16.223 *Crucianellion maritimae*
 16.224 *Euphorbia terracina*
 16.225 *Mesobromion*
 16.226 *Trifolio-Geranietae sanguinei*, *Galio maritimi-Geranium sanguinei*
 16.227 *Thero-Airion*, *Botrychio-Polygaletum*, *Tuberarion guttatae*
 16.23 *Empetrum nigrum variksenmarjavaltaiset kalkittomat liikkumattomat dyynit
 16.24 Eu-atlanttiset kanervavaltaiset kalkittomat liikkumattomat dyynit (*Calluno-Ulicetea*)
 16.25 *Hyppophae rhamnoides* tyrnivaltaiset dyynit
 16.26 *Salix arenaria* hanhenpajuvaltaiset dyynit
 16.29 Atlantin rannikoiden metsittyneet dyynit
 16.31-16.35 Dyynien yhteydessä olevat kosteat painanteet
 1.A Machairs (*Irlanti)

Välimeren rannikon meridyynit

- 16.223 *Crucianellion maritimae* -kasvustoiset liikkumattomat rantadyynit
 16.224 *Euphorbia terracina* -kasvustoiset dyynit
 16.228 *Malcomietalia* -kasvustoiset niittydyynit
 16.229 *Brachypodietalia* -kasvustoiset niittydyynit yksivuotisine kasveineen
 16.27 *Dyynien katajapensastot (*Juniperus spp.*)
 16.28 Sklerofyyttiset dyynipensaikot (*Cisto-Lavenduletalia*)
 16.29 × 42.8 Mäntylajeilla *Pinus pinea ja/tai *Pinus pinaster* -metsittyneet dyynit

▼B

Sisämaan dyynit, vanhat ja kalkittomat

64.1 × 31.223	<i>Calluna</i> - ja <i>Genista</i> -kasvustoiset kuivat hiekkannummet
64.1 × 31.227	<i>Calluna</i> - ja <i>Empetrum nigrum</i> -kasvustoiset kuivat hiekkannummet
64.1 × 35.2	<i>Corynephorus</i> - ja <i>Agrostis</i> -kasvustoiset, sisämaan dyyniniityt

MAKEANVEDEN LUONTOTYYPI**Seisova vesi**

22.11 × 22.31	Atlantin alueen hiekkakenttien niukkamineraalisten oligotrofiset vedet, joissa <i>Lobelia</i> -, <i>Littorelia</i> - ja <i>Isoetes</i> -pohjaruusukekasvillisuutta
22.11 × 22.34	Läntisen Välimeren hiekkakenttien niukkamineraaliset oligotrofiset vedet, joissa on <i>Isoetes</i> -kasvillisuutta
22.12 × (22.31 ja 22.32)	Keski-Euroopan ja perialpiinisen alueen oligotrofiset vedet, joissa <i>Littorella</i> - tai <i>Isoetes</i> - pohjaruusukekasvillisuutta tai yksivuotista paljaiden penkereiden (<i>Nanocyperetalia</i>) kasvillisuutta
22.12 × 22.44	Kovat oligo-mesotrofiset vedet, joissa on vedena-laista charanäkinpartakasvillisuutta
22.13	<i>Magnopotamion</i> - tai <i>Hydrocharition</i> -kasvustoiset luontaisesti ravinteiset järvet
22.14	Dystrofiset järvet
22.34	*Välimeren alueen tilapäiset lammikot
—	*Turloughs (Irlanti)

Virtaavat vedet

Vapaina tai osin vapaina virtaavien vesireittien osat (pienet, keskikokoiset ja suuret uomat), joissa veden laatu ei ole merkittävästi huonontunut

24.221 ja 24.222	Alpiiniset joet ja niiden penkereiden ruohokasvillisuus
24.223	Alpiiniset joet ja niiden <i>Myricaria germanica</i> -valtaiset puuvartinen kasvillisuus
24.224	Alpiiniset joet ja niiden <i>Salix elaeagnosia</i> valtaainen puuvartinen kasvillisuus
24.225	Välimeren alueen koko vuoden virtaavat joet, joissa on <i>Glaucium flavum</i> -valtaista kasvillisuutta
24.4	Vuorten alapuoliset tasankojoet, joissa on kelluvalehtisiä sätkinkasvustoja
24.52	Vuorten alapuolisten jokien <i>Chenopodietum rubri</i> -kasvillisuus
24.53	Välimeren alueen koko vuoden virtaavat joet: <i>Paspalo-Agrostidion</i> ja riippuvat <i>Salix</i> - ja <i>Populus alba</i> -kasvustot
—	Välimeren alueen osan vuotta kuivat joet

LAUHKEAN ALUEEN NUMMET JA PENSAIKOT

31.11	Pohjois-Atlantin alueen kosteat, <i>Erica tetralix</i> -nummet
31.12	*Etelä-Atlantin alueen kosteat, <i>Erica ciliaris</i> ja <i>Erica tetralix</i> -kasvuiset nummet

▼B

31.2	*Kuivat nummet (kaikki alatyypit)
31.234	* <i>Erica vagans</i> ja <i>Ulex maritimus</i> -kasvuiset kuivat rannikkonummet
31.3	*Makronesian alkuperäiset kuivat nummet
31.4	Alpiiniset ja subalpiiniset nummet
31.5	* <i>Pinus mugo</i> ja <i>Rhododendron hirsutum</i> (<i>Mugo-Rhododendretum hirsutum</i>) -kasvuiset pensaikot
31.622	Subarktiset pajupensaikot
31.7	Gorse-kasvuiset kotoperäiset oro-mediterraaniset nummet

SKLEROFYTTISET PENSAIKOT (MATORRAL)

Välimeren eteläpuoliset ja lauhkeat alueet

31.82	Kalkkikivirinteiden vakiintuneet <i>Buxus sempervirens</i> -kasvustot (<i>Berberidion p.</i>)
31.842	Vuorten <i>Genista purgans</i> -kasvustot
31.88	Kalkkipitoisten nummien ja niittyjen <i>Juniperus communis</i> -katajikat
31.89	*Merellisten kosteiden nummien <i>Cistus palhinhae</i> -kasvustot (<i>Junipero-Cistetum palhinhae</i>)

Välimeren alueen puukasvuinen matorral

32.131-32.135	Katajakasvustot
32.17	* <i>Zyziphus</i> -matorral
32.18	* <i>Laurus nobilis</i> -matorral

Termovälimerelliset ja pre-steppe pensaikot

32.216	Laakeritiheiköt
32.217	Lähellä kalliotörmää kasvavat matalat <i>Euphorbia</i> -kasvustot
32.22-32.26	Kaikki tyypit

Phrygana

33.1	<i>Astragalo-Plantagnetum subulatae phrygana</i>
33.3	<i>Sarcopoterium spinosum phrygana</i>
33.4	Kreetan kasvustot (<i>Euphorbieto-Verbascion</i>)

LUONTAISET JA PUOLILUONTAISET NIITYT

Luonnonniityt

34.11	*Kalkkipitoiset karstiniityt (<i>Alyssu-Sedion albi</i>)
34.12	*Kuivat kalkkipitoiset niityt (<i>Koelerion glaucae</i>)
34.2	Kalamiiniiniityt
36.314	Pyreneiden silikaattialustan <i>Festuca eskia</i> -niityt
36.32	Alpiiniset ja boreaaliset silikaattialustan niityt
36.36	Iberian niemimaan <i>Festuga indigesta</i> -kasvuiset silikaattialustan niityt

▼ **B**

- 36.41-36.45 Alpiiniset kalkkiniityt
36.5 Makronesian vuoristoniityt

Puoliluontaiset kuivat niityt

- 34.31-34.34 Kalkkipitoisilla alustoilla (*Festuco Brometalia*)
(*tärkeitä orkidea-alueita)
34.5 *Ruohoja ja yksivuotisia kasveja kasvavat pseudoarot
(*Thero-Brachypodietea*)
35.1 *Runsaslajiset *Nardus* -niityt vuoristoalueiden sili-
kaattialustoilla (ja Manner-Euroopan vuorten
alapuolisilla alueilla)

Nahkealehtiset laidunmetsät (dehesas)

- 32.11 *Quercus suber* ja/tai *Quercus ilex* -kasvuiset

Puoliluontaiset, suurruohonniityt

- 37.31 Molinia -siniheinäniityt kalkki- ja savialustalla (*Eu-*
Molinion)
37.4 Välimeren alueen suurruoho- ja vihviläniityt
(*Molinio-Holoschoenion*)
37.7 ja 37.8 Eutrofinen suurruoho -ruohokasvillisuus
— *Cnidion venosae* -tulvaniityt

Mesofiiliset niityt

- 38.2 Alavat niitetyt niityt / Heinäpellot (*Alopecurus*
pratensis, *Sanguisorba officinalis*)
38.3 Vuoristojen niitetyt niityt (*Geranium sylvaticum* -
kasvuiset brittiläiset tyypit)

KOHOSUOT, LETOT JA NEVAT**Happamat rahkasuot**

- 51.1 *Luonnontilaiset kohosuot
51.2 Huonontuneet kohosuot (edelleen luonnolliseen
uusiutumiseen kykenevät)
52.1 ja 52.2 Rämelaakiot (*ainoastaan luonnontilaiset)
54.5 Vaihettumissuot ja rinnesuot
54.6 Turvekerrostumien painaumat (*Rhynchosporion*)

Runsaskalkkiset nevat

- 53.3 *Cladium mariscus ja *Carex davalliana* -kasvuiset
runsaskalkkiset letot
54.12 *Tufa-kasvustoiset kovavetiset lähteiköt (*Crato-*
neurion)
54.2 Emäksiset letot
54.3 *Alpiiniset *Caricion bicoloris-atrofuscae* -pioneeri-
kasvustot

▼B

KALLIOISET LUONTOTYYPIT JA LUOLAT

Kivivyörymät

61.1	Kvartsipitoiset vyörymät
61.2	Runsasravinteiset vyörymät
61.3	Läntisen Välimeren ja Alppien termofiiliset vyörymät
61.4	Balkanilaiset vyörymät
61.5	Keski-Euroopan kvartsipitoiset vyörymät
61.6	*Keski-Euroopan kalkkipitoiset vyörymät

Kivikkorinteiden kasmofyyttinen kasvillisuus

62.1 ja 62.1A	Kasvipeitteiset kalkkikivitörmät
62.2	Kasvipeitteiset karut kalliotörmät
62.3	Kalliopintojen pioneerikasvillisuus
62.4	*Paljaat kalkkikivitörmät

Muut kivikkoiset luontotyypit

65	Yleisöltä suljetut luolat
—	Laavakentät ja luonnononkalot
—	Kokonaan tai osittain vedenalaiset meriluolat
—	Ikijäätiköt

METSÄT

Luontaisista lajeista koostuva, isoista puista ja tyypillisestä aluskasvillisuudesta muodostuva (sub)luontainen metsäkasvillisuus, joka täyttää seuraavat kriteerit: harvinainen tai jäännösluonteinen ja/tai jossa elää yhteisön tärkeänä pitämiä lajeja.

Euroopan lauhkean vyöhykkeen metsät

41.11	<i>Luzulo-Fagetum</i> -pyökkimetsät
41.12	<i>Ilex</i> - ja <i>Taxus</i> -pyökkimetsät, joissa on runsaasti päällyskasveja (<i>Ilici-Fagion</i>)
41.13	<i>Asperulo-Fagetum</i> -pyökkimetsät
41.15	<i>Acer</i> - ja <i>Rumex arifolius</i> -subalpiiniset pyökkimetsät
41.16	Kalkkikivimaiden pyökkimetsät (<i>Cephalanthero-Fagion</i>)
41.24	<i>Stellario-Carpinetum</i> -tammi- Valkopyökkimetsät
41.26	<i>Galio-Carpinetum</i> -tammi- Valkopyökkimetsät
41.4	* <i>Tilio-Acerion</i> -raviinimetsät
41.51	Hiekkatasankojen vanhat happamat <i>Quercus robur</i> tammimetsät
41.53	Brittein saarten <i>Ilex</i> - ja <i>Blechnum</i> -kasvustoiset vanhat tammimetsät
41.86	<i>Fraxinus angustifolia</i> -kasvuiset metsät
42.51	*Kaledonian metsät
44. A1-44. A4	*Puustoiset suot
44.3	Jokivarsien tulvametsät (<i>Alnion glutinoso-incanae</i>)
44.4	Suurten jokien tammi-lehmus-saarnisekametsät

▼B

Välimeren alueen lehtimetsät

41.181	*Apenniinien <i>Taxus</i> - ja <i>Ilex</i> -kasvuiset pyökkimetsät
41.184	*Apenniinien <i>Abies alba</i> -kasvuiset pyökkimetsät ja <i>Abies nebrodensis</i> -kasvuiset pyökkimetsät
41.6	Galisian ja Portugalin <i>Quercus robur</i> ja <i>Quercus pyrenaica</i> -kasvuiset metsät
41.77	<i>Quercus faginea</i> -metsät (Iberian niemimaa)
41.85	<i>Quercus trojana</i> -metsät (Italia ja Kreikka)
41.9	Kastanjametsät
41.1A × 42.17	Kreikan <i>Abies borisii-regis</i> -kasvuiset pyökkimetsät
41.1B	<i>Quercus frainetto</i> -metsät
42. A1	Sypressimetsät (<i>Acero-Cupression</i>)
44.17	<i>Salix alba</i> ja <i>Populus alba</i> -kasvuiset galleriametsät
44.52	Välimeren alueen osan vuotta kuivina olevien vesireittien puronvarsikasvustot, joihin kuuluu <i>Rhododendron ponticum</i> , <i>Salix</i> ym.
44.7	<i>Plantanion orientalis</i> -metsät
44.8	Termo-välimerelliset jokivarsien galleriametsät (<i>Nerio-Tamariceteae</i>) ja luoteisen Iberian niemimaan jokivarsien galleriametsät (<i>Segurinegion tinctoriae</i>)

Välimeren alueen sklerofyyttiset metsät

41.7C	Kreetan <i>Quercus brachyphylla</i> -metsät
45.1	<i>Olea</i> - ja <i>Ceratonia</i> -metsät
45.2	<i>Quercus suber</i> -metsät
45.3	<i>Quercus ilex</i> -metsät
45.5	<i>Quercus macrolepis</i> -metsät
45.61-45.63	*Makronesian laakeripuumetsät (<i>Laurus</i> , <i>Ocotea</i>)
45.7	* <i>Phoenix</i> -palmulehdot
45.8	<i>Ilex aquifolium</i> -metsät

Alpiiniset ja subalpiiniset havumetsät

42.21-42.23	Asidofiiliset metsät (<i>Vaccinio-Piceetea</i>)
42.31-42.32	Alpiiniset lehtikuusi- ja <i>Pinus cembra</i> -metsät
42.4	<i>Pinus uncinata</i> -metsät (*kipsi- tai kalkkikivimaalla)

Välimeren alueen vuoristojen havupuumetsät

42.14	*Apenniinien <i>Abies alba</i> ja <i>Picea excelsa</i> -metsät
42.19	<i>Abies pinsapo</i> -metsät
42.61-42.66	*Välimeren alueen kotoperäistä euroopanmustamäntyä kasvavat mäntymetsät
42.8	Välimeren alueen kotoperäisiä mesogeenisiä mäntyjä, mukaan lukien <i>Pinus mugoa</i> ja <i>Pinus leucodermista</i> kasvavat mäntymetsät
42.9	Makronesian mäntymetsät (kotoperäiset)
42. A2-42. A5 ja 42. A8	*Välimeren alueen katajaa (<i>Juniperus spp.</i>) kasvavat kotoperäiset metsät

▼B

- 42. A6   **Tetraclinis articulata* -metsät (Andalusia)
- 42. A71-42. A73   *Taxus baccata -metsät

▼B

LIITE II

**YHTEISÖN TÄRKEINÄ PITÄMÄT ELÄIN- JA KASVILAJIT, JOIDEN
SUOJELEMISEKSI ON OSOITETTAVA ERITYISTEN SUOJELUTOI-
MIEN ALUEITA**

Tulkinta

- a) Liite II täydentää liitettä I erityisten suojelutoimien alueiden yhtenäisen verkoston luomiseksi.
- b) Tässä liitteessä luetellut lajit on merkitty:
- lajin tai alalajin nimellä
taikka
  - lajin korkeamman luokitusjärjestelmän mukaan tai kyseisen luokitusjärjestelmän tietyn osan mukaan.
- Lyhennys ”spp.” heimon tai suvun nimen jäljessä tarkoittaa kaikkia kyseiseen heimoon tai lajiin kuuluvia lajeja.
- c) *Tunnukset*
- Tähti(*) ennen lajin nimeä tarkoittaa, että laji on ensisijaisesti suojeltava.
- Useimmat tässä liitteessä luetellut lajit on lueteltu myös liitteessä IV.
- Kun laji esiintyy tässä liitteessä, mutta ei liitteessä IV tai V, lajin nimen jälkeen on merkitty tunnus (o); kun laji on lueteltu tässä liitteessä ja myös liitteessä V, mutta ei liitteessä IV, lajin nimen jälkeen on merkitty tunnus (V).

a) *ELÄIMET**SELKÄRANKAISET***NISÄKKÄÄT**

INSECTIVORA

Talpidae

Galemys pyrenaicus

CHIROPTERA

Rhinolophidae

Rhinolophus blasii
Rhinolophus euryale
Rhinolophus ferrumequinum
Rhinolophus hipposideros
Rhinolophus mehelyi

Vespertilionidae

Barbastella barbastellus
Miniopterus schreibersi
Myotis bechsteini
Myotis blythi
Myotis capaccinii
Myotis dasycneme
Myotis emarginatus
Myotis myotis

JYRSIJÄT

Sciuridae

Spermophilus citellus

Castoridae

Castor fiber

Microtidae

Microtus cabreræ
*Microtus oeconomus arenicola

▼B

PETOELÄIMET

Canidae

*Canis lupus (espanjalaiset kannat; ainoastaan Dueron eteläpuolella elävät kannat; kreikkalaiset kannat; ainoastaan 39. leveyspiirin eteläpuolella elävät kannat)

Ursidae

*Ursus arctos

Mustelidae

Lutra lutra
Mustela lutreola

Felidae

Lynx lynx
*Lynx pardina

Phocidae

Halichoerus grypus (V)
**Monachus monachus*
Phoca vitulina (V)

ARTIODACTYLA

Cervidae

**Cervus elaphus corsicanus*

Bovidae

Capra aegagrus (luonnonkannat)
**Capra pyrenaica pyrenaica*
Ovis ammon musimon (luonnonkannat - Korsika ja Sardinia)
Rupicapra rupicapra balcanica
*Rupicapra ornata

CETACEA

Tursiops truncatus
Phocoena phocoena

MATELIJAT

TESTUDINATA

Testudinidae

Testudo hermanni
Testudo graeca
Testudo marginata

Cheloniidae

*Caretta caretta

Emydidae

Emys orbicularis
Mauremys caspica
Mauremys leprosa

SAURIA

Lacertidae

Lacerta monticola
Lacerta schreiberi
Gallotia galloti insulanagae
*Gallotia simonyi
Podarcis lilfordi
Podarcis pityusensis

Scincidae

Chalcides occidentalis

Gekkonidae

Phyllodactylus europaeus

▼B

OPHIDIA

Colubridae

Elaphe quatuorlineata
Elaphe situla

Viperidae

*Vipera schweizeri
Vipera ursinii

SAMMAKKOELÄIMET

CAUDATA

Salamandridae

Chioglossa lusitanica
Mertensiella luschani
*Salamandra salamandra aurorae
Salamandrina terdigitata
Triturus cristatus

Proteidae

Proteus anguinus

Plethodontidae

Speleomantes ambrosii
Speleomantes flavus
Speleomantes genei
Speleomantes imperialis
Speleomantes supramontes

ANURA

Descoglossidae

Bombina bombina
Bombina variegata
Discoglossus jeanneae
Discoglossus montalentii
Discoglossus sardus
*Alytes muletensis

Ramidae

Rana latastei

Pelobatidae

*Pelobates fuscus insubricus

KALAT

PETROMYZONIFORMES

Petromyzonidae

Eudontomyzon spp. (o)
Lampetra fluviatilis (V)
Lampetra planeri (o)
Lethenteron zanandrai (v)
Petromyzon marinus (o)

ACIPENSERIFORMES

Acipenseridae

*Acipenser naccarii
*Acipenser sturio

ATHERINIFORMES

Cyprinodontidae

Aphanius iberus (o)
Aphanius fasciatus (o)
*Valencia hispanica

▼B

SALMONIFORMES

Salmonidae

- Hucho hucho (luonnonkannat) (V)
- Salmo salar (ainoastaan makeassa vedessä) (V)
- Salmo marmoradus (o)
- Salmo macrostigma (o)

Coregonidae

- *Coregonus oxyrhynchus (Pohjanmeren eräiden alueiden vaelluskannat)

CYPRINIFORMES

Cyprinidae

- Alburnus vulturius (o)
- Alburnus albidus (o)
- Anaocypris hispanica
- Aspius aspius (o)
- Barbus plebejus (V)
- Barbus meridionalis (V)
- Barbus capito (V)
- Barbus comiza (V)
- Chalcalburnus chalcoides (o)
- Chondrostoma soetta (o)
- Chondrostoma polylepis (o)
- Chondrostoma genei (o)
- Chondrostoma lusitanicum (o)
- Chondrostoma toxostoma (o)
- Gobio albipinnatus (o)
- Gobio uranoscopus (o)
- Iberocypris palaciosi (o)
- *Ladigesocypris ghigii (o)
- Leuciscus lucomonis (o)
- Leuciscus souffia (o)
- Phoxinellus spp. (o)
- Rutilus pigus (o)
- Rutilus rubilio (o)
- Rutilus arcasii (o)
- Rutilus macrolepidotus (o)
- Rutilus lemmingii (o)
- Rutilus friesii meidingeri (o)
- Rutilus alburnoides (o)
- Rhodeus sericeus amarus (o)
- Scardinius graecus (o)

Cobitidae

- Cobitis conspersa (o)
- Cobitis larvata (o)
- Cobitis trichonica (o)
- Cobitis taenia (o)
- Misgurnis fossilis (o)
- Sabanejewia aurata (o)

PERCIFORMES

Percidae

- Gymnocephalus schraetzer (V)
- Zingel spp. [(o) paitsi Zingelasper ja Zingel zingel (V)]

Gobiidae

- Pomatoschistus canastrini (o)
- Padagogobius panizzai (o)
- Padagogobius nigricans (o)

CLUPEIFORMES

Clupeidae

- Alosa spp. (V)

SCORPAENIFORMES

Cottidae

- Cottus ferruginosus (o)
- Cottus petiti (o)
- Cottus gobio (o)

▼B

SILURIFORMES

Siluridae

Silurus aristotelis (V)

SELKÄRANGATTOMAT

NIVELJALKAISET

CRUSTACEA

Decapoda

Austropotamobius pallipes (V)

INSECTA

Coleoptera

Buprestis splendens

*Carabus olympiae

Cerambyx cerdo

Cucujus cinnaberinus

Dysticus latissimus

Graphoderus bilineatus

Limoniscus violaceus (o)

Lucanus cervus (o)

Morimus funereus (o)

*Osmoderma eremita

*Rosalia alpina

Lepidoptera

*Callimorpha quadripunctata (o)

Coenonympha oedippus

Erebia calcaria

Erebia christi

Eriogaster catax

Euphydryas aurinia (o)

Graellsia isabellae (V)

Hypodryas maturna

Lycaena dispar

Maculinea nausithous

Maculinea teleius

Melanagria arge

Papilio hospiton

Plebicula golgus

Mantodea

Apteromantis aptera

Odonata

Coenagrion hylas (o)

Coenagrion mercuriale (o)

Cordulegaster trinacriae

Gomphus graslinii

Leucorrhina pectoralis

Lindenia tetraphylla

Macromia splendens

Ophiogomphus cecilia

Oxygastra curtisii

Orthoptera

Baetica ustulata

NILVIÄISET

GASTROPODA

Caseolus calculus

Caseolus commixta

Caseolus sphaerula

Discula leacockiana

Discula tebellata

Discus defloratus

Discus guerinianus

Elona quimperiana

Geomalacus maculosus

▼ **B**

Geomitra moniziana
 Helix subplicata
 Leiostyla abbreviata
 Leiostyla cassida
 Leiostyla corneocostata
 Leiostyla gibba
 Leiostyla lamellosa
 Vertigo angustior (o)
 Vertigo genesii (o)
 Vertigo geyeri (o)
 Vertigo moulinsiana (o)

BIVALVIA

Unionoida

Margaritifera margaritifera (V)
 Unio crassus

b) **KASVIT****PTERIDOPHYTA**

ASPLENIACEAE

Asplenium jahandiezii (Litard.) Rouy

BLECHNACEAE

Woodwardia radicans (L.) Sm.

DICKSONIACEAE

Culcita macrocarpa C. Presl

DRYOPTERIDACEAE

*Dryopteris corleyi Fraser-Jenk.

HYMENOPHYLLACEAE

Trichomanes speciosum Willd.

ISOETACEAE

Isoetes boryana Durieu
 Isoetes malinverniana Ces. & De Not.

MARSILEACEAE

Marsilea batardae Launert
 Marsilea quadrifolia L.
 Marsilea strigosa Willd.

OPHIOGLOSSACEAE

Botrychium simplex Hitchc.
 Ophioglossum polyphyllum A. Braun

GYMNOSPERMAE

PINACEAE

*Abies nebrodensis (Lojac.) Mattei

ANGIOSPERMAE

ALISMATACEAE

Caldesia parnassifolia (L.) Parl.
 Luronium natans (L.) Raf.

AMARYLLIDACEAE

Leucojum nicaeense Ard.
 Narcissus asturiensis (Jordan) Pugsley
 Narcissus calcicola Mendonça
 Narcissus cyclamineus DC.
 Narcissus fernandesii G. Pedro
 Narcissus humilis (Cav.) Traub
 *Narcissus nevadensis Pugsley
 Narcissus pseudonarcissus L.
     subsp. nobilis (Haw.) A. Fernandes
 Narcissus scaberulus Henriq.

▼B

Narcissus triandrus (Salisb.) D. A. Webb
 subsp. *capax* (Salisb.) D. A. Webb.
Narcissus viridiflorus Schousboe

BORAGINACEAE

*Anchusa crispa Viv.
 *Lithodora nitida (H. Ern) R. Fernandes
Myosotis lusitanica Schuster
Myosotis rehsteineri Wartm.
Myosotis retusifolia R. Afonso
Omphalodes kuzinskyana Willk.
 **Omphalodes littoralis* Lehm.
Solenanthus albanicus (Degen & al.) Degen & Baldacci
 **Symphytum cycladense* Pawl.

CAMPANULACEAE

Asyneuma giganteum (Boiss.) Bornm.
 **Campanula sabatia* De Not.
Jasione crispa (Pourret) Samp.
 subsp. *serpentinica* Pinto da Silva
Jasione lusitanica A. DC.

CARYOPHYLLACEAE

**Arenaria nevadensis* Boiss- & Reuter
Arenaria provincialis Chater & Halliday
Dianthus cintranus Boiss. & Reuter
 subsp. *cintranus* Boiss. & Reuter
Dianthus marizii (Samp.) Samp.
Dianthus rupicola Biv.
 **Gypsophila papillosa* P. Porta
Herniaria algarvica Chaudri
Herniaria berlegiana (Chaudhri) Franco
 **Herniaria latifolia* Lapeyr.
 subsp. *litardierei* gamis
Herniaria maritima Link
Moehringia tommasinii Marches.
Petrocoptis grandiflora Rothm.
Petrocoptis montsicciana O. Bolos & Rivas Mart.
Petrocoptis pseudoviscosa Fernandez Casas
Silene cintrana Rothm.
 *Silene hicesiae Brullo & Signorello
Silene hifacensis Rouy ex Willk.
 *Silene holzmanii Heldr. ex Boiss.
Silene longicilia (Brot.) Otth.
Silene mariana Pau
 **Silene orphanidis* Boiss.
 **Silene rothmaleri* Pinto da Silva
 *Silene velutina Pourret ex Loisel.

CHENOPODIACEAE

*Bassia saxicola (Guss.) A. J. Scott
 *Kochia saxicola Guss.
 **Salicornia veneta* Pignatti & Lausi

CISTACEAE

Cistus palhinhae Ingram
Halimium verticillatum (Brot.) Sennen
Helianthemum alypoides Losa & Rivas Goday
Helianthemum caput-felis Boiss.
 *Tuberaria major (Willk.) Pinto da Silva & Roseria

COMPOSITAE

**Anthemis glaberrima* (Rech. f.) Greuter
 **Artemisia granatensis* Boiss.
 *Aster pyrenaicus Desf. ex DC.
 **Aster sorrentinii* (Tod) Lojac.
 **Carduus myriacanthus* Salzm. ex DC.
 *Centaurea alba L.
 subsp. *heldreichii* (Halacsy) Dostal
 *Centaurea alba L.
 subsp. *princeps* (Boiss. & Heldr.) Gugler
 *Centaurea attica Nyman
 subsp. *megarensis* (Halacsy & Hayek) Dostal
 **Centaurea balearica* J. D. Rodriguez
 *Centaurea borjae Valdes-Berm. & Rivas Goday

▼B

- **Centaurea citricolor* Font Quer
- Centaurea corymbosa* Pourret
- Centaurea gadorensis* G. Bianca
- **Centaurea horrida* Badaro
- **Centaurea kalambakensis* Freyn & Sint.
- Centaurea kartschiana* Scop.
- **Centaurea lactiflora* Halacsy
- Centaurea micrantha* Hoffmanns. & Link
- subsp. *herminii* (Rouy) Dostál
- **Centraurea niederi* Heldr.
- **Centaurea peucedanifolia* Boiss. & Orph.
- **Centaurea pinnata* Pau
- Centaurea pulvinata* (G. Bianca) G. Bianca
- Centaurea rothmalerana* (Arènes) Dostál
- Centaurea vicentina* Mariz
- **Crepis crocifolia* Boiss. & Heldr.
- Crepis granatensis* (Willk.) B. Bianca & M. Cueto
- Erigeron frigidus* Boiss. ex DC.
- Hymenostemma pseudanthemis* (Kunze) Willd.
- **Jurinea cyanoides* (L.) Reichenb.
- Jurinea fontqueri* Cuatrec.
- **Lamyropsis microcephala* (Moris) Dittrich & Greuter
- Leontodon microcephalus* (Boiss. ex DC.) Boiss.
- Leontodon boryi* Boiss.
- *Leontodon sculus (Guss.) Finch & Sell
- Leuzea longifolia* Hoffmanns. & Link
- Ligularia sibirica* (L.) Cass.
- Santolina impressa* Hoffmanns. & Link
- Santolina semidentata* Hoffmanns. & Link
- *Senecio elodes Boiss. ex DC.
- Senecio nevadensis* Boiss. & Reuter

CONVOLVULACEAE

- **Convolvulus argyrothamnus* Greuter
- **Convolvulus Fernandes Pinto da Silva & Teles*

CRUCIFERAE

- Alyssum pyrenaicum* Lapeyr.
- Arabis sadina* (Samp.) P. Cout.
- **Biscutella neustriaca* Bonnet
- Biscutella vicentina* (Samp.) Rothm.
- Boleum asperum* (Pers.) Desvaux
- Brassica glabrescens* Poldini
- Brassica insularis* Moris
- **Brassica macrocarpa* Guss.
- Coincya cintrana* (P. Cout.) Pinto da Silva
- **Coincya rupestris* Rouy
- **Coronopus navasii* Pau
- Diplotaxis ibicensis* (Pau) Gomez-Gampo
- **Diplotaxis siettiana* Maire
- Diplotaxis vicentina* (P. Cout.) Rothm.
- Erucastrum palustre* (Pirona) Vis.
- *Iberis arbuscula Runemark
- Iberis procumbens* Lange
- subsp. *microcarpa* Franco & Pinto da Silva
- **Ionopsidium acaule* (Desf.) Reichenb.
- Ionopsidium savianum* (Caruel) Ball ex Arcang.
- Sisymbrium cavanillesianum* Valdes & Castroviejo
- Sisymbrium supinum* L.

CYPERACEAE

- **Carex panormitana* Guss.
- Eleocharis carniolica* Koch

DIOSCOREACEAE

- **Borderea chouardii* (Gaussen) Heslot

DROSERACEAE

- Aldrovanda vesiculosa* L.

EUPHORBIACEAE

- **Euphorbia margalidiana* Kuhbier & Lewejohann
- Euphorbia transtagana* Boiss.

▼B

GENTIANACEAE

- **Centaurium rigualii* Esteve Chueca
- **Centaurium somedanum* Lainz
- Gentiana ligustica* R. de Vilm. & Chopinet
- Gentianella angelica* (Pugsley) E. F. Warburg

GERANIACEAE

- **Erodium astragaloides* Boiss. & Reuter
- Erodium paularense* Fernandez-Gonzalez & Izco
- *Erodium rupicola Boiss.

GRAMINEAE

- Avenula hackelii* (Henriq.) Holub
- Bromus grossus* Desf. ex DC.
- Coleanthus subtilis* (Tratt.) Seidl
- Festuca brigantina* (Markgr.-Dannenb.) Markgr.-Dannenb.
- Festuca duriotagana* Franco & R. Afonso
- Festuca elegans* Boiss.
- Festuca henriquesii* Hack.
- Festuca sumilusitanica* Franco & R. Afonso
- Gaudinia hispanica* Stace & Tutin
- Holcus setiglumis* Boiss. & Reuter
- subsp. *duriensis* Pinto da Silva
- Micropyropsis tuberosa* Romero - Zarco & Cabezudo
- Pseudarrhenatherum pallens* (Link) J. Holub
- Puccinellia pungens* (Pau) Paunero
- **Stipa austroitalica* Martinovsky
- *Stipa bavarica Martinovsky & H. Scholz
- *Stipa veneta Moraldo

GROSSULARIACEAE

- *Ribes sardum Martelli

HYPERICACEAE

- **Hypericum aciferum* (Greuter) N. K. B. Robson

JUNCACEAE

- Juncus valvatus* Link

LABIATAE

- Dracocephalum austriacum* L.
- **Micromeria taygetea* P. H. Davis
- Nepeta dirphyia* (Boiss.) Heldr. ex Halacsy
- **Nepeta sphaciotica* P. H. Davis
- Origanum dictamnus* L.
- Sideritis incana*
- subsp. *glauca* (Cav.) Malagarriga
- Sideritis javalambrensis* Pau
- Sideritis serrata* Cav. ex Lag.
- Teucrium lepicephalum* Pau
- Teucrium turredanum* Losa & Rivas Goday
- **Thymus camphoratus* Hoffmanns. & Link
- Thymus carnosus* Boiss.
- **Thymus cephalotos* L.

LEGUMINOSAE

- Anthyllis hystrix* Cardona, Contandr. & E. Sierra
- **Astragalus algarbiensis* Coss. ex Bunge
- **Astragalus aquilanus* Anzalone
- Astragalus cetralpinus* Braun-Blanquet
- **Astragalus maritimus* Moris
- Astragalus verrucosus* Moris
- *Cytisus aeolicus Guss. ex Lindl.
- Genista dorycnifolia* Font Quer
- Genista holopetala* (Fleischm. ex Koch) Baldacci
- Melilotus segetalis* (Brot.) Ser.
- subsp. *fallax* Franco
- *Ononis hackelii Lange
- Trifolium saxatile* All.
- **Vicia bifoliolata* J. D. Rodriguez

LENTIBULARIACEAE

- Pinguicula nevadensis* (Lindb.) Casper

▼B

LILIACEAE

- Allium grosii Font Quer
- *Androcymbium rechingeri Greuter
- *Asphodelus bento-rainhae P. Silva
- Hyacinthoides vicentina (Hoffmanns. & Link) Rothm.
- *Muscari gussonei (Parl.) Tod.

LINACEAE

- *Linum muelleri Moris

LYTHRACEAE

- *Lythrum flexuosum Lag.

MALVACEAE

- Kosteletzkya pentacarpos (L.) Ledeb.

NAJADACEAE

- Najas flexilis (Willd.) Rostk. & W. L. Schmidt

ORCHIDACEAE

- *Cephalanthera cucullata Boiss. & Heldr.
- Cypripedium calceolus L.
- Liparis loeselii (L.) Rich.
- *Ophrys lunulata Parl.

PAEONIACEAE

- Paeonia cambessedesii (Willk.) Willk.
- Paeonia parnassica Tzanoudakis
- Paeonia clusii F. C. Stern
- subsp. rhodia (Stearn) Tzanoudakis

PALMAE

- Phoenix theophrasti Greuter

PLANTAGINACEAE

- Plantago algarbiensis Samp.
- Plantago almogravensis Franco

PLUMBAGINACEAE

- Armeria berlengensis Daveau
- *Armeria helodes Martini & Pold
- Armeria neglecta Girard
- Armeria pseudarmeria (Murray) Mansfeld
- *Armeria rouyana Daveau
- Armeria soleiroliae (Duby) Godron
- Armeria velutina Welv. ex Boiss. & Reuter
- Limonium dodartii (Girard) O. Kuntze
- subsp. lusitanicum (Daveau) Franco
- *Limonium insulare (Beg. & Landi) Arrig. & Diana
- Limonium lanceolatum (Hoffmanns. & Link) Franco
- Limonium multiflorum Erben
- *Limonium pseudolaetum Arrig. & Diana
- *Limonium strictissimum (Salzmann) Arrig.

POLYGONACEAE

- Polygonum praelongum Coode & Cullen
- Rumex rupestris Le Gall

PRIMULACEAE

- Androsace mathildae Levier
- Androsace pyrenaica Lam.
- *Primula apennina Widmer
- Primula palinuri Petagna
- Soldanella villosa Darracq.

RANUNCULACEAE

- *Aconitum corsicum Gayer
- Adonis distorta Ten.
- Aquilegia bertolonii Schott
- Aquilegia kitaibelii Schott
- *Aquilegia pyrenaica D. C.
- subsp. cazorlensis (Heywood) Galiano
- *Consolida samia P. H. Davis

▼B

Pulsatilla patens (L.) Miller
 *Ranunculus weyleri Mares

RESEDACEAE

*Reseda decursiva Forssk.

ROSACEAE

Potentilla delphinensis Gren. & Godron

RUBIACEAE

*Galium litorale Guss.
 *Galium viridiflorum Boiss. & Reuter

SALICACEAE

Salix salvifolia Brot.
 subsp. australis Franco

SANTALACEAE

Thesium ebracteatum Hayne

SAXIFRAGACEAE

Saxifraga berica (Beguinot) D. A. Webb
 Saxifraga florulenta Moretti
 Saxifraga hirculus L.
 Saxifraga tombeanensis Boiss. ex Engl.

SCROPHULARIACEAE

Antirrhinum charidemi Lange
 Chaenorrhinum serpyllifolium (Lange) Lange
 subsp. lusitanicum R. Fernandes
 *Euphrasia genargentea (Feoli) Diana
 Euphrasia marchesettii Wettst. ex Marches.
 Linaria algarviana Chav.
 Linaria coutinhoi Valdén
 *Linaria ficelhoana Rouy
 Linaria flava (Poiret) Desf.
 *Linaria hellenica Turrill
 *Linaria ricardoi Cout.
 *Linaria tursica B. Valdes & Cabezudo
 Linaria tonzigii Lona
 Odontites granatensis Boiss.
 Verbascum litigiosum Samp.
 Veronica micrantha Hoffmanns. & Link
 *Veronica oataea L.-A. Gustavson

SELAGINACEAE

*Globularia stygia Orph. ex Boiss.

SOLANACEAE

*Atropa baetica Willk.

THYMELAEACEAE

Daphne petraea Leybold
 *Daphne rodriguezii Texidor

ULMACEAE

Zelkova abelicea (Lam.) Boiss.

UMBELLIFERAE

*Angelica heterocarpa Lloyd
 Angelica palustris (Besser) Hoffm.
 *Apium bermejoi Llorens
 Apium repens (Jacq.) Lag.
 Athamanta cortiana Ferraini
 *Bupleurum capillare Boiss. & Heldr.
 *Bupleurum kakiskalae Greuter
 Eryngium alpinum L.
 *Eryngium viviparum Gay
 *Laserpitium longiradium Boiss.
 *Naufraga belearica Constans & Cannon
 *Oenenthe conioides Lange
 Petagnia saniculifolia Guss.
 Rouya polygama (Desf.) Coincy

▼B

- **Seseli intricatum* Boiss.
- Thorella verticillatinundata* (Thore) Brig.

VALERIANACEAE

- Centranthus trinervis* (Viv.) Beguinot

VIOLACEAE

- *Viola hispida Lam.
- Viola jaubertiana* Mares & Vigineix

Alemmat kasvit**BRYOPHYTA**

- Bruchia vogesiaca* Schwaegr. (o)
- **Bryoerythrophyllum machadoanum* (Sergio) M. Hill (o)
- Buxbaumia viridis* (Moug. ex Lam. & DC.) Brid. ex Moug. & Nestl. (o)
- Dichelyma capillaceum* (Wigh.) Myr. (o)
- Dicranum viride* (Sull. & Lesq.) Lindb. (o)
- Distichophyllum caranatum* Dix. & Nich. (o)
- Drepanocladus vernicosus* (Mitt.) Warnst. (o)
- Jungermannia handelii* (Schiffn.) Amak. (o)
- Mannia triandra* (Scop.) Grolle (o)
- **Marsupella profunda* Lindb. (o)
- Meesia longiseta* Hedw. (o)
- Nothothylas orbicularis* (Schwein.) Sull. (o)
- Orthotrichum rogeri* Brid. (o)
- Petalophyllum ralfsii* Nees & Goot. ex Lehm. (o)
- Riccia breidleri* Jur. ex Steph. (o)
- Riella helicophylla* (Mont.) Hook. (o)
- Scapania massolongi* (K. Muell.) K. Muell. (o)
- Sphagnum pylaisii* Brid. (o)
- Tayloria rudolphiana* (Gasrov) B. & G. (o)

MAKRONESIAN LAJIT

PTERIDOPHYTA

HYMENOPHYLLACEAE

- Hymenophyllum madarensis* Gibby & Lovis

DRYOPTERIDACEAE

- **Polystichum drepanum* (Sw.) C. Presl.

ISOETACEAE

- Isoetes azorica* Durieu & Paiva

MARSILIACEAE

- *Marsilea azorica Launert & Paiva

ANGIOSPERMAE

ASCLEPIADACEAE

- Caralluma burchardii* N. E. Brown
- **Ceropegia chrysantha* Svent.

BORAGINACEAE

- Echium candicans* L. fil.
- **Echium gentianoides* Webb & Coincy
- Myosotis azorica* H. C. Watson
- Myosotis maritima* Hochst. in Seub.

CAMPANULACEAE

- *Azorina vidalii (H. C. Watson) Feer
- Musschia aurea* (L. f.) DC.
- **Musschia wollastonii* Lowe

CAPRIFOLIACEAE

- **Sambucus palmensis* Link

CARYOPHYLLACEAE

- Spergularia azorica* (Kindb.) Lebel

▼B

CELASTRACEAE

Maytenus umbellata (R. Br.) Mabb.

CHENOPODIACEAE

Beta patula Ait.

CISTACEAE

Cistus chinamadensis Banares & Romero

**Helianthemum bystropogophyllum* Svent.

COMPOSITAE

Andryala crithmifolia Ait.

**Argyranthemum lidii* Humphries

Argyranthemum thalassophyllum (Svent.) Hump.

Argyranthemum Winterii (Svent.) Humphries

**Atractylis arbuscula* Svent. & Michaelis

Atractylis preauxiana Schultz.

Calendula maderensis DC.

Cheirolophus duranii (Burchard) Holub

Cheirolophus ghomerytus (Svent.) Holub

Cheirolophus junonianus (Svent.) Holub

Cheirolophus massonianus (Lowe) Hansen

Cirsium latifolium Lowe

Helichrysum gossypinum Webb

Helichrysum oligocephala (Svent. & Bzaww.)

**Lactuca watsoniana* Trel.

**Onopordum nogalesii* Svent.

**Onopordum carduelinum* Bolle

**Pericallis hadrosoma* Svent.

Phagnalon benettii Lowe

Stemmacantha cynaroides (Chr. Son. in Buch) Ditt

Sventenia bupleuroides Font Quer

**Tanacetum ptarmiciflorum* Webb & Berth

CONVOLVULACEAE

**Convolvulus caput-medusae* Lowe

**Convolvulus lopez-socasii* Svent.

**Convolvulus massonii* A. Dietr.

CRASSULACEAE

Aeonium gomeraense Praeger

Aeonium saundersii Bolle

Aichryson dumosum (Lowe) Praeg.

Monanthes wildpretii Banares & Scholz

Sedum brissemoretii Raymond-Hamet

CRUCIFERAE

*Crambe arborea Webb ex Christ

Crambe laevigata DC. ex Christ

*Crambe sventenii R. Petters ex Bramwell & Sund.

**Parolinia schizogynoides* Svent.

Sinapidendron rupestre (Ait.) Lowe

CYPERACEAE

Carex malato-belizii Raymond

DIPSACACEAE

Scabiosa nitens Roemer & J. A. Schultes

ERICACEAE

Erica scoparia L.

subsp. *azorica* (Hochst.) D. A. Webb

EUPHORBIACEAE

**Euphorbia handiensis* Burchard

Euphorbia lambii Svent.

Euphorbia stygiana H. C. Watson

GERANIACEAE

**Geranium maderense* P. F. Yeo

GRAMINEAE

Deschampsia maderensis (Haech. & Born.)

▼B

Phalaris maderensis (Menezes) Menezes

LABIATAE

**Sideritis cystosiphon* Svent.
 **Sideritis discolor* (Webb ex de Noe) Bolle
Sideritis infernalis Bolle
Sideritis marmorea Bolle
Teucrium abutiloides L'Hér
Teucrium betonicum L'Hér

LEGUMINOSAE

**Anagyris latifolia* Brouss. ex Willd.
Anthyllis lemanniana Lowe
 **Dorycnium spectabile* Webb & Berthel
 *Lotus azoricus P. W. Ball
Lotus callis-viridis D. Bramwell & D. H. Davis
 *Lotus kunkelii (E. Chueca) D. Bramwell & al.
 **Teline rosmarinifolia* Webb & Berthel.
 **Teline salsoloides* Arco & Acebes.
Vicia dennesiana H. C. Watson

LILIACEAE

**Androcymbium psammophilum* Svent.
Scilla maderensis Menezes
Semele maderensis Costa

LORANTHACEAE

Arceuthobium azoricum Wiens & Hawksw

MYRICACEAE

**Myrica rivas-martinezii* Santos.

OLEACEAE

Jasminum azoricum L.
Picconia azorica (Tutin) Knobl.

ORCHIDACEAE

Goodyera macrophylla Lowe

PITTOSPORACEAE

**Pittosporum coriaceum* Dryand. ex Ait.

PLANTAGINACEAE

Plantago malato-belizii Lawalree

PLUMBAGINACEAE

**Limonium arborescens* (Brouss.) Kuntze
Limonium dendroides Svent.
 **Limonium spectabile* (Svent.) Kunkel & Sunding
 **Limonium sventenil* Santos & Fernandez Galvan

POLYGONACEAE

Rumex azoricus Rech. fil.

RHAMNACEAE

Frangula azorica Tutin

ROSACEAE

**Bencomia brachystachya* Svent.
Bencomia sphaerocarpa Svent.
 **Chamaemeles coriacea* Lindl.
Dendriopterium pulidoi Svent.
Marcetella madernsis (Born.) Svent.
Prunus lusitanica L.
     subsp. *azorica* (Mouillef.) Franco
Sorbus maderensis (Lowe) Docle

SANTALACEAE

Kunkeliella subsucculenta Kammer

SCROPHULARIACEAE

**Euphrasia azorica* Wats

▼B

Euphrasia grandiflora Hochst. ex Seub.
 *Isoplexis chalcantha Svent. & O'Shanahan
 Isoplexis isabelliana (Webb & Berthel.) Masferrer
 Odontites holliana (Lowe) Benth.
 Sibthorpia peregrina L.

SELAGINACEAE

*Globularia ascanii D. Bramwell & Kunkel
 *Globularia sarcophylla Svent.

SOLANACEAE

*Solanum lidii Sunding

UMBELLIFERAE

Ammi trifoliatum (H. C. Watson) Trelease
 Bupleurum handiense (Bolle) Kunkel
 Chaerophyllum azoricum Trelease
 Ferula latipinna Santos
 Melanoselinum decipiens (Schrader & Wendl.) Hoffm.
 Monizia edulis Lowe
 Oenanthe divaricata (R. Br.) Mabb.
 Sanicula azorica Guthnick ex Seub.

VIOLACEAE

Viola paradoxa Lowe

Alemmat kasvit**BRYOPHYTA**

*Echinodium spinosum (Mitt.) Jur. (o)
 *Thamnobryum fernandesii Sergio (o)

LIITE III

**YHTEISÖN TÄRKEIKSI PITÄMIKSI ALUEIKSI SOVELTUVIEN
ALUEIDEN JA ERITYISTEN SUOJELUTOIMIEN ALUEIDEN VALIN-
TAPERUSTEET**

1 VAIHE: **Kansallinen arviointi alueiden suhteellisesta merkityksestä kullekin liitteessä I mainitulle luontotyyppille ja kullekin liitteessä II mainitulle lajille (mukaan lukien ensisijaisesti suojeltavat luontotyypit ja ensisijaisesti suojeltavat lajit)**

A *Alueen arviointiperusteet liitteessä I mainitun luontotyypin osalta*

- a) Luontotyypin edustavuus kyseisellä alueella.
- b) Luontotyypin pinta-ala verrattuna kyseisen luontotyypin kokonaispinta-alaan kansallisella alueella.
- c) Kyseisen luontotyypin rakenteen ja toimintojen suojeleaste sekä mahdollisuudet palauttaa alkuperäinen tila.
- d) Yleisarviointi alueen merkityksestä kyseisen luontotyypin suojelulle.

B *Alueen arviointiperusteet jonkin liitteessä II mainitun lajin osalta*

- a) Alueella elävän lajin kannan koko ja tiheys verrattuna kansallisen alueen muihin kantoihin.
- b) Kyseisen lajin ja sen elvyttämismahdollisuuksien kannalta tärkeiden elinympäristötekijöiden suojeleaste.
- c) Alueella elävän kannan eristyneisyys verrattuna lajin luontaiseen levinneisyyteen.
- d) Yleisarviointi alueen merkityksestä kyseisen lajin suojelulle.

C Jäsenvaltiot luokittelevat näiden perusteiden mukaan alueet, joiden ne kansallisessa luettelossaan ehdottavat soveltuvan yhteisön tärkeiksi pitämiksi alueiksi sen mukaan, mikä niiden suhteellinen merkitys on jonkin liitteessä I mainitun luontotyypin tai liitteessä II mainitun lajin suojelulle.

D Luettelossa osoitetaan ne alueet, joilla on jäsenvaltioiden edellä A ja B kohdan perusteiden mukaan valitsemat ensisijaisesti suojeltavat luontotyypit ja ensisijaisesti suojeltavat lajit.

2 VAIHE: **Arviointi kansallisten luetteloiden sisältämien alueiden tärkeydestä yhteisölle**

1 Kaikki jäsenvaltioiden 1 vaiheessa yksilöimät alueet, joilla on ensisijaisesti suojeltava luontotyyppi ja/tai laji, katsotaan yhteisön tärkeiksi pitämiksi alueiksi.

2 Arvioitaessa jäsenvaltioiden luetteloihin sisältyvien muiden alueiden tärkeyttä yhteisön kannalta, esimerkiksi sitä, miten ne vaikuttavat liitteessä I mainitun luontotyypin tai liitteessä II mainitun lajin suotuisan suojeleason säilyttämiseen tai ennalleen saattamiseen ja/tai Natura 2000:n yhtenäisyyteen, otetaan huomioon seuraavat seikat:

- a) alueen suhteellinen merkitys kansallisella tasolla,
- b) alueen maantieteellinen sijainti liitteessä II mainittujen lajien muuttoreitteihin nähden sekä se, kuuluuko alue molemmiin puolin yhteisömaiden yhtä tai useampaa yhteistä rajaa sijaitsevaan yhtenäiseen ekosysteemiin,
- c) alueen kokonaispinta-ala,
- d) liitteessä I mainittujen luontotyyppien ja liitteessä II mainittujen lajien lukumäärä alueella,
- e) alueen yleinen ekologinen merkitys kyseisille luonnonmaantieteellisille alueille ja/tai koko 2 artiklassa mainitulle alueelle, sekä alueen ominaisuuksien luonteenomaisten tai ainutlaatuisten piirteiden että niiden toisiinsa liittymisen kannalta.

LIITE IV

**YHTEISÖN TÄRKEINÄ PITÄMÄT ELÄIN- JA KASVILAJIT, JOTKA
EDELLYTTÄVÄT TIUKKAA SUOJELUA**

Tässä liitteessä luetellut lajit on merkitty:

- lajin tai alalajin nimellä
taikka
- lajin korkeamman luokitusjärjestelmän mukaan tai kyseisen luokitusjärjestelmän tietyn osan mukaan.

Lyhennys ”spp.” heimon tai suvun nimen jäljessä tarkoittaa kaikkia kyseiseen heimoon tai lajiin kuuluvia lajeja.

a) *ELÄIMET*
SELKÄRANKAISET

NISÄKKÄÄT

INSECTIVORA

Erinaceidae

Erinaceus algirus

Soricidae

Crocidura canariensis

Talpidae

Galemys pyrenaicus

MICROCHIROPTERA

Samtliga arter

JYRSIJÄT

Gliridae

kaikki lajit (paitsi Glis glis ja Eliomys quercinus)

Sciuridae

Citellus citellus
Sciurus anomalus

Castoridae

Castor fiber

Cricetidae

Cricetus cricetus

Microtidae

Microtus cabreræ
Microtus oeconomus arenicola

Zapodidae

Sicista betulina

Hystriidae

Hystrix cristata

PETOELÄIMET

Canidae

Canis lupus (lukuun ottamatta Dueron pohjoisenpuoleisia espanjalaisia kantoja ja 39. leveyspiirin pohjoisenpuoleisia kreikkalaisia kantoja)

Ursidae

Ursus arctos

Mustelidae

Lutra lutra
Mustela lutreola

▼B*Felidae*

Felis silvestris
Lynx lynx
Lynx pardina

Phocidae

Monachus monachus

ARTIODACTYLA

Cervidae

Cervus elaphus corsicanus

Bovidae

Capra aegagrus (luonnonkannat)
Capra pyrenaica pyrenaica
Ovis ammon musimon (luonnonkannat - Korsika ja Sardinia)
Rupicapra rupicapra balcanica
Rupicapra ornata

CETACEA

Kaikki lajit

MATELIJAT

TESTUDINATA

Testudinidae

Testudo hermanni
Testudo graeca
Testudo marginata

Cheloniidae

Caretta caretta
Chelonia mydas
Lepidochelys kempii
Eretmochelys imbricata

Dermochelyidae

Dermochelys coriacea

Emydidae

Emys orbicularis
Mauremys caspica
Mauremys leprosa

SAURIA

Lacertidae

Algyroides fitzingeri
Algyroides marchi
Algyroides moreoticus
Algyroides nigropunctatus
Lacerta agilis
Lacerta bedriagae
Lacerta danfordi
Lacerta dugesi
Lacerta graeca
Lacerta horvathi
Lacerta monticola
Lacerta schreiberi
Lacerta trilineata
Lacerta viridis
Gallotia atlantica
Gallotia galloti
Gallotia galloti insulanagae
Gallotia simonyi
Gallotia stehlini
Ophisops elegans
Podarcis erhardii
Podarcis filfolensis
Podarcis hispanica atrata
Podarcis lilfordi
Podarcis melisellensis

▼B

Podarcis milensis
 Podarcis muralis
 Podarcis peloponnesiaca
 podarcis pityusensis
 Podarcis sicula
 Podarcis taurica
 Podarcis tiliguerta
 Podarcis wagleriana

Scincidae

Ablepharus kitaibelli
 Chalcides bedriagai
 Chalcides occidentalis
 Chalcides ocellatus
 Chalcides sexlineatus
 Chalcides viridianus
 Ophiomorus punctatissimus

Gekkomidae

Cyrtopodion kotschy
 Phyllodactylus europaeus
 Tarentola angustimentalis
 Tarentola boettgeri
 Tarentola delalandii
 Tarentola gomerensis

Agamidae

Stellio stellio

Chamaeleontidae

Chamaeleo chamaeleon

Anguidae

Ophisaurus apodus

OPHIDIA

Colubridae

Coluber caspius
 Coluber hippocrepis
 Coluber jugularis
 Coluber laurenti
 Coluber najadum
 Coluber nummifer
 Coluber viridiflavus
 Coronella austriaca
 Eirenis modesta
 Elaphe longissima
 Elaphe quatuorlineata
 Elaphe situla
 Natrix natrix cetti
 Natrix natrix corsa
 Natrix tessellata
 Telescopus falax

Viperidae

Vipera ammodytes
 Vipera schweizeri
 Vipera seoanni (lukuun ottamatta espanjalaisia kantoja)
 Vipera ursinii
 Vipera xanthina

Boidae

Eryx jaculus

SAMMAKKOELÄIMET

CAUDATA

Salamandridae

Chiglossa lusitanica
 Euproctus asper
 Euproctus montanus
 Euproctus platycephalus
 Salamandra atra

▼B

Salamandra aurorae
 Salamandra lanzai
 Salamandra luschani
 Salamandrina terdigata
 Triturus carnifex
 Triturus cristatus
 Triturus italicus
 Triturus karelinii
 Triturus marmoratus

Proteidae

Proteus anguinus

Plethodontidae

Speleomantes ambrosii
 Speleomantes flavus
 Speleomantes genei
 Speleomantes imperialis
 Speleomantes italicus
 Speleomantes supramontes

ANURA

Discoglossidae

Bombina bombina
 Bombina variegata
 Discoglossus galganoi
 Discoglossus jeanneae
 Discoglossus montalentii
 Discoglossus pictus
 Discoglossus sardus
 Alytes cisternasii
 Alytes muletensis
 Alytes obstetricans

Ranidae

Rana arvalis
 Rana dalmatina
 Rana graeca
 Rana iberica
 Rana italica
 Rana latastei
 Rana lessonae

Pelobatidae

Pelobates cultripipes
 Pelobates fuscus
 Pelobates syriacus

Bufo

Bufo calamita
 Bufo viridis

Hylidae

Hyla arborea
 Hyla meridionalis
 Hyla sarda

KALAT

ACIPENSERIFORMES

Acipenseridae

Acipenser naccarii
 Acipenser sturio

ATHERINIFORMES

Cyprinodontidae

Valencia hispanica

CYPRINIFORMES

Cyprinidae

Anaecypris hispanica

▼B

PERCIFORMES

Percidae

Zingel asper

SALMONIFORMES

Coregonidae

Coregonus oxyrhynchus (Pohjanmeren eräiden alueiden vaelluskannat)

SELKÄRANGATTOMAT

NIVELJALKAISET

INSECTA

Coleoptera

Busprestis splendens
 Carabus olympiae
 Cerambyx cerdo
 Cucujus cinnaberinus
 Dytiscus latissimus
 Graphoderus bilineatus
 Osmoderma eremita
 Rosalia alpina

Lepidoptera

Apatura metis
 Coenonympha hero
 Coenonympha oedippus
 Erebia calcaria
 Erebia christi
 Erebia sudetica
 Eriogaster catax
 Fabriciana elisa
 Hypodryas maturna
 Hyles hippophaes
 Lopinga achine
 Lycaena dispar
 Maculinea arion
 Maculinea nausithous
 Maculinea teleius
 Melanagria arge
 Papilio alexanor
 Papilio hospiton
 Parnassius apollo
 Parnassius mnemosyne
 Plebicula golgus
 Proserpinus proserpina
 Zerynthia polyxena

Mantodea

Apteromantis aptera

Odonata

Aeshna viridis
 Cordulegaster trinacriae
 Gomphus graslinii
 Leucorrhina albifrons
 Leucorrhina caudalis
 Leucorrhina pectoralis
 Lindenia tetraphylla
 Macromia splendens
 Ophiogomphus cecilia
 Oxygastra curtisii
 Stylurus flavipes
 Sympecma braueri

Orthoptera

Baetica ustulata
 Saga pedo

▼B

ARACHNIDA

Araneae

Macrothele calpeiana

NILVIÄISET

GASTROPODA

Prosobranchia

Patella feruginea

Stylommatophora

Caseolus calculus
 Caseolus commixta
 Caseolus sphaerula
 Discula leacockiana
 Discula tabellata
 Discula testudinalis
 Discula turricula
 Discus defloratus
 Discus guerinianus
 Elona quimperiana
 Geomalacus maculosus
 Geomitra moniziana
 Helix subplicata
 Leiostyla abbreviata
 Leiostyla cassida
 Leiostyla corneocostata
 Leiostyla gibba
 Leiostyla lamellosa

BIVALVIA

Anisomyaria

Lithophaga lithophaga
 Pinna nobilis

Unionoida

Margaritifera auricularia
 Unio crassus

ECHINODERMATA

Echinoidea

Centrostephanus longispinus

b) *KASVIT*

Liitteessä IV oleva b kohta sisältää kaikki kasvilajit, jotka on lueteltu liitteessä II b⁽¹⁾ ja sen lisäksi seuraavassa luetellut lajit.

PTERIDOPHYTA

ASPLENIACEAE

Asplenium hemionitis L.

ANGIOSPERMAE

AGAVACEAE

Dracaena draco (L.) L.

AMARYLLIDACEAE

Narcissus longispathus Pugsley
 Narcissus triandrus L.

BERBERIDACEAE

Berberis madarensis Lowe

(¹) Lukuunottamatta liitteessä II olevan b kohdan bryophytes.

▼B

CAMPANULACEAE

Campanula morettiana Reichenb.
Physoplexis comosa (L.) Schur.

CARYOPHYLLACEAE

Moehringia fontqueri Pau

COMPOSITAE

Argyranthemum pinnatifidum (L. f.) Lowe
  subsp. *succulentum* (Lowe) C. J. Humphries
Helichrysum sibthorpii Rouy
Picris willkommii (Schultz Bip.) Nyman
Santolina elegans Boiss. ex DC.
Senecio caespitosus Brot.
Senecio lagascanus DC.
  subsp. *lusitanicus* (P. Cout.) Pinto da Silva
Wagenitzia incifolia (Sieber ex Sprengel) Dostal

CRUCIFERAE

Murbeckiella sousae Rothm.

EUPHORBIACEAE

Euphorbia nevadensis Boiss. & Reuter

GESNERIACEAE

Jankaea heldreichii (Boiss.) Boiss.
Ramonda serbica Pancic

IRIDACEAE

Crocus etruscus Parl.
Iris boissieri Henriq.
Iris marisca Ricci & Colasante

LABIATAE

Rosmarinus tomentosus Huber-Morath & Maire
Teucrium charidemi Sandwith
Thymus capitellatus Hoffmanns. & Link
Thymus villosus L.
  subsp. *villosus* L.

LILIACEAE

Androcymbium europeum (Lange) K. Richter
Bellavalia hackelli Freyn
Colchicum corsicum Baker
Colchicum cousturieri Greuter
Fritillaria conica Rix
Fritillaria drenovskii Dogen & Stoy.
Fritillaria gussichiae (Degen & Doerfler) Rix
Fritillaria obliqua Ker-Gawl.
Fritillaria rhodocanakis Orph. ex Baker
Ornithogalum reverchonii Degen & Herv.-Bass.
Scilla beirana Samp.
Scilla odorata Link

ORCHIDACEAE

Orprys argolica Fleischm.
Orchis scopulorum Simsmerh.
Spiranthes aestivalis (Poiret) L. C. M. Richard

PRIMULACEAE

Androsace cylindrica DC.
Primula glaucescens Moretti
Primula spectabilis Tratt.

RANUNCULACEAE

Aquilegia alpina L.

SAPOTACEAE

Sideroxylon marmulano Banks ex Lowe

SAXIFRAGACEAE

Saxifraga cintrana Kuzinsky ex Willk.

▼B

Saxifraga portosanctana Boiss.
Saxifraga presolanensis Engl.
Saxifraga valdensis DC.
Saxifraga vayredana Luizet

SCROPHULARIACEAE

Antirrhinum lopesianum Rothm.
Lindernia procumbens (Krocker) Philcox

SOLANACEAE

Mandragora officinarum L.

THYMELAEACEAE

Thymelaea broterana P. Cout.

UMBELLIFERAE

Bunium brevifolium Lowe

VIOLACEAE

Viola atois W. Becker
Viola cazorlensis Gandoger
Viola delphinantha Boiss.

▼B

LIITE V

YHTEISÖN TÄRKEINÄ PITÄMÄT ELÄIN- JA KASVILAJIT, JOIDEN OTTAMINEN LUONNOSTA JA HYVÄKSIKÄYTTÖ VOI VAATIA HYÖDYNTÄMISEN SÄÄNTELYÄ

Tässä liitteessä luetellut lajit on merkitty:

- lajin tai alalajin nimellä taikka
- lajin korkeamman luokitusjärjestelmän mukaan tai kyseisen luokitusjärjestelmän tietyn osan mukaan.

Lyhennys ”spp.” heimon tai suvun nimen jäljessä tarkoittaa kaikkia kyseiseen heimoon tai lajiin kuuluvia lajeja.

a) **ELÄIMET**
SELKÄRANKAISET

NISÄKKÄÄT

CARNIVORA

Canidae

- Canis aureus
- Canis lupus (Dueron eteläpuolella elävät espanjalaiset kannat; 39. leveyspiirin eteläpuolella elävät kreikkalaiset kannat)

Mustelidae

- Martes martes
- Mustela putorius

Phocidae

Kaikki lajit, joita ei mainita liitteessä IV

Viverridae

- Genetta genetta
- Herpestes ichneumon

DUPLICIDENTATA

Leporidae

- Lepus timidus

ARTIODACTYLA

Bovidae

- Capra ibex
- Capra pyrenaica (paitsi Capra pyrenaica pyrenaica)
- Rupicapra rupicapra (paitsi Rupicapra rupicapra balcanica)

SAMMAKKOELÄIMET

ANURA

Ranidae

- Rana esculenta
- Rana perazi
- Rana ridibunda
- Rana temporaria

KALAT

PETROMYZONIFORMES

Petromyzonidae

- Lampetra fluviatilis
- Lethenteron zanandrai

ACIPENSERIFORMES

Acipenseridae

Kaikki lajit, joita ei mainita liitteessä IV

▼B**SALMONIFORMES***Salmonidae*

Thymallus thymallus
 Coregonus spp. (paitsi Coregonus oxyrhynchos - Pohjanmeren eräiden
 alueiden vaelluskannat)
 Hucho hucho
 Salmo salar (yksinomaan makeassa vedessä)

Cyprinidae

Barbus spp.

PERCIFORMES*Percidae*

Gymnocephalus schraetzer
 Zingel zingel

CLUPEIFORMES*Clupeidae*

Alosa spp.

SILURIFORMES*Siluridae*

Silurus aristotelis

*SELKÄRANGATTOMAT***COELENTERATA****CNIDARIA***Corallium rubrum***MOLLUSCA****GASTROPODA — STYLOMMATOPHORA***Helicidae*

Helix pomatia

BIVALVIA — UNIONOIDA*Margaritiferidae*

Margaritifera margaritifera

Unionidae

Microcondylaea compressa
 Unio elongatulus

ANNELIDA**HIRUDINOIDEA — ARHYNCHOBDELLAE***Hirudinidae*

Hirudo medicinalis

ARTHROPODA**CRUSTACEA — DECAPODA***Astacidae*

Astacus astacus
 Austropotamobius pallipes
 Austropotamobius torrentium

Scyllaridae

Scyllarides latus

INSECTA — LEPIDOPTERA*Saturniidae*

Graellsia isabellae

▼Bb) *KASVIT***ALGAE**

RHODOPHYTA

CORALLINACEAE

Lithothamnium coralloides. Crouan frat.
Phymatholithon calcareum (Poll.) Adey & McKibbin

LICHENES

CLADONIACEAE

Cladonia L. subgenus Cladina (Nyl.) Vain.

BRYOPHYTA

MUSCI

LEUCOBRYACEAE

Leucobryum glaucum (Hedw.) Ångstr.

SPHAGNACEAE

Sphagnum L. spp. (paitsi Sphagnum pylasii Brid.)

PTERIDOPHYTA

Lycopodium spp.

ANGIOSPERMAE

AMARYLLIDACEAE

Galanthus nivalis L.
Narcissus bulbocodium L.
Narcissus juncifolius Lagasca

COMPOSITAE

Arnica montana L.
Artemisia eriantha Ten
Artemisia genipi Weber
Doronicum plantagineum L.
subsp. tournefortii (Rouy) P. Cout.

CRUCIFERAE

Alyssum pintadasilvae Dudley.
Malcolmia lacera (L.) DC.
subsp. gracilima (Samp.) Franco
Murbeckiella pinnatifida (Lam.) Rothm.
subsp. herminii (Rivas-Martinez) Greuter & Burdet

GENTIANACEAE

Gentiana lutea L.

IRIDACEAE

Iris lusitanica Ker-Gawler

LABIATAE

Teucrium salviastrum Schreber
subsp. salviastrum Schreber

LEGUMINOSAE

Anthyllis lusitanica Cullen & Pinto da Silva
Dorycnium pentaphyllum Scop.
subsp. transmontana Franco
Ulex densus Welw. ex Webb.

LILIACEAE

Lilium rubrum Lmk
Ruscus aculeatus L.

PLUMBAGINACEAE

Armeria sampaio (Bernis) Nieto Feliner

▼B

ROSACEAE

Rubus genevieri Boreau
subsp. *herminii* (Samp.) P. Cout.

SCROPHULARIACEAE

Anarrhinum longipedicelatum R. Fernandes
Euphrasia mendonçae Samp.
Scrophularia grandiflora DC.
subsp. *grandiflora* DC.
Scrophularia berminii Hoffmanns & Link
Scrophularia sublyrata Brot.

COMPOSITAE

Leuzea rhaponticoides Graells

▼B*LIITE VI***KIELLETYT PYYNTI- JA TAPPOMENETELMÄT JA -VÄLINEET
SEKÄ KULJETUSVÄLINEET****a) Valikoimattomat menetelmät****NISÄKKÄÄT**

- sokeiden tai runneltujen eläinten käyttäminen houkuttimina
- nauhurit
- sähköiset ja elektroniset tappo- tai tainnutusvälineet
- keinovalolähteet
- peilit ja muut häikäisevät laitteet
- kohteita valaisevat laitteet
- yöllä ampumista varten tehdyt pimeänäkölaitteet, joissa on elektroninen kuvan suurennin tai kuvan muunnin
- räjähteet
- toiminnaltaan tai käyttötavaltaan valikoimattomat verkot
- toiminnaltaan tai käyttötavaltaan valikoimattomat loukut
- varsijouset
- myrkyt ja myrkky- tai nukutussyötit
- uloskaasuttaminen tai -savustaminen
- puoliautomaatti- tai automaattiasemat, joiden lippaaseen mahtuu enemmän kuin kaksi panosta

KALAT

- myrkyt
- räjähteet

b) Kuljetusmenetelmät

- lentokoneet
- moottoriajoneuvot